

Püspökladányi Hírek

A VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT lapja • XXIV. évfolyam 5. szám • 2013. március 27. • Ingyenes

Juhász Gyula: Húsvét

*Egy régi húsvét fényénél borongott,
S vizsgáldott sok tűnt nemzedék,
Én dalt jövődő húsvétjára zsongok,
És neki szánok lombot és zenét.
E zene túlzeng majd minden harangot,
S betölt s Húsvét majd minden reményt.
Addig zöld ágban és piros virágban
Hirdesd világ, hogy új föltámadás van!*

Kellemes húsvéti ünnepeket!

Elindult az elmúlt tíz év legnagyobb csatornafejlesztési beruházása,

200 millió forintot fordít a belvízelvezetés biztonságára a város

Püspökladány belterületi vízrendezési beruházásának szerződését írták alá az elmúlt héten a polgármesteri hivatalban, a város részéről Dombi Imréné polgármester, a kivitelező részéről pedig a munkát elnyert Hamvas-Sárréti Vízgazdálkodási Társulat vezetője, Takácsné Hári Ildikó.

A projektre még 2011-ben pályázott az önkormányzat, majd sikeresen megpályázták az önerő kiváltását is, így a közel 200 millió forint bekerülési költségű beruházáshoz az önkormányzatnak 7 millió Ft-tal kell hozzájárulnia. A kiírt közbeszerzési eljárást pedig a – három pályázó közül a legkedvezőbb ajánlatot adó – Hamvas-Sárréti Vízgazdálkodási Társulat nyerte, akik vállalták, hogy 136 napon belül elvégzik a szükséges munkálatokat, továbbá 5 fő tartós munkanélkülit is foglalkoztatnak majd a beruházás ideje alatt.

– A munkához március második felében lát hozzá a társulat.

Megtörténik a fürdő mögötti csatornaszakasz teljes felújítása, a csapadékvíz-elvezető csatorna felújítása, átépítése, közel 1800 méteres szakaszon. Ebből a burkolt szakasz 1400 méter, a zárt szakasz 407 méter lesz. A fejlesztés részeként létesül még a zárt szakaszon 7 tisztító akna, a Zalka Máté és a Szabó Pál utca kereszteződésénél pedig egy mobil szivattyú akna is – mondta el lapunknak Takácsné Hári Ildikó, a Hamvas-Sárréti Vízgazdálkodási Társulat igazgatója.

A beruházó kéri a lakosság megértését a munkavégzés ideje alatt. A kivitelezést követően a város számos pontján megszűnik majd a csapadékvíz-elvezetési probléma. A beruházással az elmúlt tíz év egyik legnagyobb csapadékvíz-csatorna fejlesztési programját hajtja végre Püspökladány.

Rábai Sarolta

Elindult a közfoglalkoztatás, 196 fő jutott munkához

A kormány legnagyobb foglalkoztatási és szociális programja a közmunkaprogram. Ennek révén kívánja az állam egyszerre növelni a foglalkoztatást, valamint csökkenteni a szociális segélyért sorban állók számát. A Start munkaprogram keretén belül 2013-ban a Nemzeti Foglalkoztatási Alapban közfoglalkoztatás támogatására rendelkezésre álló keret összege 153,8 milliárd forint, melynek felhasználásával mintegy 250 ezer fő közfoglalkoztatásának támogatása válik lehetővé az országban. A márciusban induló közmunkaprogramra Hajdú-Bihar megye települései összesen 12, 3 milliárd forintot használhatnak fel, csaknem 16 ezer munkanélküli foglalkoztatására. Városunkban is elindult a program március 6-án – értesült róla lapunk Dombi Imrénétől.

– 2013-ban a munkatervezetet sikerült úgy összeállítani, hogy több területen tudunk dolgozni, ill. ebből adódóan több bevételre is számít az önkormányzatunk. A mezőgazdasági munkaprojektünk a tavalyi 1 helyett 10 hektáron indult el. Az önkormányzat 175 millió Ft-ot nyert erre a mezőgazdasági programra. A 175 millió Ft-ból 127 millió Ft, ami munkabérekre és járulékokra fordítandó, 48 millió Ft pedig a dologi kiadásokra, eszközbeszerzésekre, illetve anyagköltségekre. 117 ember fogja megművelni a 10 hektárnyi területet.

Március 18-tól elindul a Start mintaprogramon belül a betonelemgyártó és belvízelvezetési munka is. A betonelemgyártásban átereszcsoveket és járdalapokat gyártanak majd a foglalkoztatottak, és a város utcáiban teszik rendbe a vízelvezető árkokat. Erre a tevékenységre 87 millió forintot nyert önkormányzatunk, ebből 64 millió Ft, ami munkabérré és járulékokra fordítható, és 23 millió Ft a dologi kiadásokra.

Harmadik része a munkaprogramnak a biomassza kazánok üzemeltetése, és a hozzá szükséges apríték előállítására. Erre a projektre 20 millió Ft-ot pályáztunk, ezt meg is nyertük. Ebből 14 millió Ft a munkabér és a járulék. Az elmúlt évben beszereztünk egy aprítógépet. 20 fő dolgozik majd ezen a területen – mondta el polgármester asszony.

Lapunk megtudta azt is, hogy 2013-ban új elemként bekerült a programba az „egyéb értékteremtő foglalkoztatás”. Ez a Segítő Kezek intézményében valósul meg, ahol a dolgozók munkáját segítik majd az ide kiközvetítettek. Erre a területre 23 millió Ft támogatás érkezik, ebből 18 millió Ft a bér és járulék költség és 4 millió 600 ezer Ft a dologi kiadás.

Március 6-án tehát elindult a mezőgazdaság Start mintaprogram, de mint ahogy már korábban beszámoltunk róla, eddig sem volt munka nélkül a püspökladányi közmunkások egy része, a korábbi programot ugyanis két hónappal meghosszabbították, és egy tanfolyamon vettek részt a foglalkoztatottak. Ők a téli közfoglalkozás keretében már elültették a palántákat való magvakat. Miután a palánták megerősödnek, a fóliasátorba kerülnek, ahol majd bionövénytermesztés valósul meg. Mivel idén megnövekedett földterületen zajlik a természetes, a tavalyi növények mellett új zöldségeket is természetesen majd a programban résztvevők. Emellett még 5 hektáron takarmánynövény is terem.

Új eleme az idei Start mezőgazdaság közmunkaprogramnak az állattenyésztés. 500 baromfi érkezik a Költségvetési Üzem területére, ahol egy felújított épületben fogják elhelyezni az állatokat. Elsősorban haszonállatként, a tojás miatt tartják majd a jércéket, de ha igény van az állatok húására, akkor majd vágják is belőlük. A közmunkában dolgozók a tavalyi évben heti rendszerességgel kaptak fizetést. Idén havonta kapják meg a bérüket – tudtuk meg Márkus Gábor alpolgármestertől, aki elmondta, az idei bérek magasabbak, mint a tavalyiak.

Elstartolt tehát az idei Start munkaprogram városunkban: első körben közel 190 fő püspökladányi kezdett el dolgozni. Így a munkalehetőség és a megélhetés ténye mellett javul a település összképe, rendezettsége, a lakókönyezet szebbé és tisztábbá válik. Emellett javul városunk idegenfogalmi vonzereje, valamint nő a közösségi tenni akarás is. Az intézményi étkeztetés minősége pedig jelentősen javul a helyben termelt zöldségek felhasználásával.

Rábai Sarolta

„Segítsünk többen, többet!”

Jó hír érkezett a napokban az önkormányzathoz, s a hír legfőképp a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központot érintette. A tavaly beadott pályázatuk nyert, s egy olyan kettős célt szolgáló projekt valósulhat meg általa, mely mintaértékű, s nincs a környéken.

Krizisház létesül a Rákóczi utcán, egy önkormányzati épület felújításával, ahol olyan családok átmeneti ellátása valósulhat meg, melyek bajba kerültek. Vagy családon belüli erőszak vagy olyan anyagi helyzet miatt, amit nem tudnak kezelni. A krizisház kialakítása mellett pedig programok is megvalósulnak abból a 33 millió forintból, melyet elnyert Püspökladány.

A pályázat két részben valósul majd meg. Az egyik a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat dolgozóinak a továbbképzéseit segíti elő. A szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások rendszerét egyre erősödő dif-

ferenciálódás jellemzi, egyre bonyolultabbá válnak a lakossági problémák, és ahhoz, hogy segíteni tudjanak az itt dolgozó szakemberek, a jogszabályokat, változásokat folyamatosan nyomon kell követniük. A pályázat másik része a lakosságra irányul. Különböző programok valósulnak meg a püspökladányiak számára. Lesz nyári tábor a gyerekeknek, szülők iskolája, és jogász, valamint pszichológus szakemberektől is kérhetnek segítséget a lakosok. Emellett még kialakításra kerül egy krizisház is. Egy meglévő önkormányzati ingatlan kerül majd felújításra a pályázati pénzből a Rákóczi utcában.

– A krizisház a Rákóczi utca 8. szám alatti ingatlanban lesz majd. A támogatás lehetővé teszi, hogy ezt az ingatlant felújítás után olyan emberek, olyan családok tudják igénybe venni, akinek a lakhatása bizonytalanra válik vagy természeti katasztrófa miatt, vagy banki hitelkárosultak – tudtuk meg Klenczner Anitától, a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ munkatársától.

RS

Nemzeti ünnep – másképp

2013. március 15. rövid krónikája

Március 15-én, nemzeti ünnepünkön láttunk már havat, de az időjárás, ami most köszöntött ránk, igen szokatlannak bizonyult, még a sokat látott, idősebb generáció szerint is. Csütörtökről péntekre virradóra 100 km/h-s szél és ónos eső tette próbára a város közműhálózatát és az utakat kezelő cégek szakembereit. A csúszós úton egymást érték a balesetek, a vezetékekre ráfagyott ónos eső pedig megszagatta a hálózatot, több mint 10 településen teljesen elment az áram, s több helyen ezzel párhuzamosan a vízellátás is megszűnt. Csütörtök éjszaka kilenc óra tájékában már teljes volt a készültség a tüzoltóság épületében – mely 2012 óta katasztrófavédelmi kirendeltség – s egészen péntek késő estig ez így is maradt.

A helyi és járási védelmi bizottság folyamatosan egyeztetett az illetékes szervekkel az áramkimaradás, útviszonyok javítása és a bajba kerültek ellátása kapcsán.

A bejelentés folyamatos volt a katasztrófavédelmi kirendeltségen. A diszpécserok folyamatosan fogadták a beérkező hívásokat. Annak ellenére csörögtek egyfolytában a telefonok, hogy sok helyen kiesett a mobilszolgáltatás. A legtöbb hívás az áramszünet, leszakadt vezetékek, kidőlt fák miatt érkezett, de balesetekhez is több alkalommal kellett vonulni. Püspökladányban több településrészen nem volt áram a pénteki napon. Villanyoszlopok törtek el az ónos, fagyos eső miatt, ezeket kellett újraállítani, betonozni a fagyban az E.ON szakembereinek, akik folyamatosan dolgoztak.

A helyi védelmi bizottság pedig a jelzéseket fogadta, és intézkedett, hogy hol lehet beavatkozni és mi módon, a leggyorsabban ott, ahol nagy a baj. Az egyik ilyen probléma a Petritelepi Református Idősek Otthonát érte,

ahol az áramkimaradás miatt leállt a fűtés, de egy oda irányított aggregátor segítségével megoldotta az átmeneti problémát az önkormányzat, Dombi Imréné kérésére.

Ezzel párhuzamosan azonban a városban még több helyen várták az áramot. Mindeközben arról kapott tájékoztatást Dombi Imréné, mint a helyi védelmi bizottság vezetője, és Lövei Csaba alezredes, hogy egy olyan vonatszerelevény tart Püspökladányba, melyről 2000 embert kell leszállítani, mert leszakadt a felsővezeték, nem tudják fűteni a kocsikat, és tovább sem haladhat a vonat. Erre azonnal fel kellett készülni, ám szerencse volt a bajban, hogy mire a szerelevény befutott az állomásra, a vezetékhibát kijavították, és a vonat haladhatott tovább.

A járásban minden település úgy döntött, a rendkívüli időjárási helyzet miatt elhalasztják a március 15-ei ünnepséget. Püspökladányban a képviselők közösen határoztak úgy, hogy nem tartják meg a rendezvényt, hiszen a szabadban ezt egyáltalán nem lehetett volna, de a délelőtti hó és szél azt is bizonytalanná tette, hogy az ünneplők, a gyerekek a művelődési házba eljutnak-e, illetve a házban lesz-e áram.

A bajban megmutatkozott a ladányi emberek egymás iránt érzett felelőssége és tisztelete

Délutánra, a kora esti órákra csaknem teljesen helyreállt a rend a városban. Az áramszolgáltatással már csak néhány helyen volt probléma. A korábban áram nélkül maradt városrészeken – Borbástó, Újtelep, Petritelep – is visszaállt a szolgáltatás. Az utak járhatóak voltak, és a vízellátással sem volt probléma.

A környező településeken azonban sok volt a nehézség. Tetétlenül, Szerpen sem volt áram még másnap sem, hiszen olyan hibák keletkeztek a hálózatban, amit az E.ON szakemberei a megfeszített munka ellenére sem tudtak azonnal orvosolni.

Püspökladány azonban nagyobb gond nélkül vészelte át a viharos hideget, s a gyors intézkedéseknek köszönhetően 12-24 óra alatt teljes egészében helyreállt a rend a városban. Azon a március 15-én, ami emlékezetes marad, hiszen talán soha nem látott vihar söpört végig az országon, és borzolta fel a kedélyeket, hiszen a Dunántúlon több ezer embert ejtett foglyul az autópályákon a hófúvás.

A város vezetése természetesen nem mulasztotta el, hogy megemlékezzen a '48-49-es hősokról, a forradalomról. Március 18-án reggel a Városházáról indult a koszorúzó menet az emlékműhöz, emléktáblához. A koszorúzás tehát nem maradt el.

Mint ahogy a város vezetőjének köszönetnyilvánítása sem. Dombi Imréné hétfőn minden munkatársának, és a rendkívüli helyzetben való segítségnyújtásért az abban részt vett katasztrófavédelmi dolgozóknak, Rendőrségnek, Tüzoltóságnak egyaránt köszönetet mondott. Hangsúlyozva: a bajban megmutatkozott a ladányi emberek egymás iránt érzett felelőssége és tisztelete.

DSA

Tisztelet Arnóth Sándor emlékének

„Adj pennámnak erőt, úgy írhaszak, mint volt

Arról, ki fiad szent nevéért bátran holt” (Zrínyi Miklós)

2012. március 16-án így indítottam Arnóth Sándor sírjánál kopjafaavató beszédemet. Arról az emberről szóltam, aki éveken át a püspökladányiakért küzdött.

Arnóth Sándor volt polgármesterünk, országgyűlési képviselőnk, a helyi FIDESZ vezetője harcát megharcolta.

Milyen gyorsan röpi az idő! Emlékszem akkor, 2011-ben, március 15-én szép idő volt. Arnóth Sándor utolsó ünnepi beszédét mondta el az ő népének. Másnap pedig megtörtént a tragédia. Még az este összegyűlt tömeg gyertyával kezében tudta, de hinni nem akarta, hogy az megtörtént, hogy az lehet, hogy egy ilyen étellel teli, erős vezető időnap előtt elmegy. Az elkövetkezendő időszak nem is volt könnyű Püspökladány lakosságának. Időbe telt, hogy minden a helyére kerüljön, és folytatni tudjuk az általa kijelölt utat.

2013. március idusa eseményektől terhes időszak volt. Rómában óriási tömeg várta, hogy megválasszák az új pápát. I. Ferenc néven iktatták be. A keresztény világ boldogan ünnepelte még a feltámadás ünnepe előtt Istennek földi helytartóját. S ezután viszont ítéletidő tört ránk, de a Gondviselésnek köszönhetően már március 16-án ragyogóan sütött a nap. Délelőtt 10 órakor gyűltünk össze a temető bejáratánál. Dombi Imréné polgármester asszony vezetésével, virággal a kezünkben érkezünk el a sírhoz, hogy lerójuk tiszteletünket Arnóth Sándornak és sofőr-

jének, Zagyva Istvánnak.

A temetőkert csendje az igazi szférája nem csak az emlékezésnek, de a lélek találkozásának is.

Fontos a találkozás és az együttlét, ami megerősít abban, hogy a helyes útról ne téjünk le, még akkor sem, ha egyre nehezebb azon járni, mert egyre keskenyebb az az ösvény, amin járunk.

Tódor Györgyiné

„Menjete be a szoros kapun. Mert tágas az a kapu és széles az az út, a mely a veszedelemre visz, és sokan vannak, a kik azon járnak.

Mert szoros az a kapu és keskeny az az út, a mely az életre visz, és kevesen vannak, a kik megtalálják azt.” (Máté 7, 13-14)

A püspökladányi járás minden településén indul a közmunka márciusban

Válságos időszakokban a foglalkoztatás és a munkahelyteremtés a piaci szereplők mellett jelentős részben állami feladat is. A kormány ezért szervezte át a tavalyi évben a közfoglalkoztatást, és a támogatások odaítélésénél elsődleges célul tűzte ki, hogy a pályázó önkormányzatok értékteremtő tevékenységet végezzenek a közfoglalkoztatásban résztvevőkkel. A tavalyi Start közmunka alapjain, de kibővített formában idén márciusban is elindul a püspökladányi járás területén a közfoglalkoztatás – tájékoztatta újságunkat Bodó Sándor országgyűlési képviselő.

– Valóban indul a közmunkaprogram, és ez mindenképpen jó hír. Természetesen mindenki szeretne alapvetően a piaci viszonyok között működő foglalkoztatásban dolgozni. Országosan egyébként a piaci viszonyok között foglalkoztatottaknak a száma is növekszik, hamarosan ennek a térségben is érzékelhetőnek kell lenni, de addig is segítenünk kell mindazoknak, akik nem találnak munkát. A Start közmunkaprogram egy ilyen lehetőséget biztosít. Pontosabban nem is egyet, hanem kettőt igazából, nevezük Start 1- és Start 2-nek a két folyamatot. Mind a két programnak egy fontos üzenete van a térség felé, nevezetesen az, hogy Hajdú-Bihar megyében mi vagyunk az a kistérség, de nevezük már inkább járásnak, ahol valamennyi település részt vehet ebben a programban, mivel minden program nyertes és támogatott. Ez mindenképpen fontos, hiszen megyei szinten a Start 1-ben 4,5 milliárd, a Start 2-ben pedig 5,1 milliárd forint kerül felhasználásra. Ez nagyon nagy összeg, és ha megnézzük a létszámot, akiket foglalkoztatni tudunk ezekből az összegekből, az még jelentősebb, hiszen a Start 1-ben 607 főről van szó, és 700 fölötti létszám van a Start 2-ben is. Tehát nagyon sok mindenképpen tudunk a kistérségben közmunkában foglalkoztatni, ezek a kistérségi adatok.

Természetesen fontos dolog, hogy tisztába legyünk ennek a programnak a lényegével és az üzenetével. A korábbi időszakban az volt a gyakorlat, hogy aki valamiféle állami segítségben, szociális támogatásban részesülhetett, annak egy napot is tilos volt dolgozni, tehát innen kellett feljöttünk, innen kellett elindulnunk. Az előző időszaknak azok a problémái, amelyek arról szóltak, hogy akár 15-ször is el kell söpörni ugyanazt a járdát, azok is megszűnőben vannak. Jelenleg már más tartalmú közmunkaprogramról van szó, értékteremtő közmunkaprogramról. A Start közmunkaprogram keretében lehetőség van arra, hogy dologi kiadásokra is pályázzanak az önkormányzatok. Püspökladány például 100 millió forint összegben pályázhat erre az összegre, szerszámokra, gépekre, vetőmagokra, műtrágyára, tehát mindenre, ami kell a gazdálkodáshoz. Nagyon fontos, és szintén a közmunka része a belvíz elleni védekezés, ezt továbbra is folytatnunk kell, olyan térségben élünk, ahol ezt különösebben nem kell indokolni.

Ha a két közmunkaprogramban résztvevők létszámát összeadjuk, akkor látható, hogy 2-300 ember fog munkába állni napokon belül, az egyik része a csapatnak már meg is tette ezt március 1-jétől, és április 1-jétől kezd a munkát a másik csapat.

Ez természetesen még nem fedi le a teljes közmunkaprogramot, van az úgynevezett hagyományos közmunkaprogram, lesz a pályakezdőknek támogatási rendszer, ahogy a múlt év végén is volt. Tehát én úgy hiszem, hogy a lehetőségekhez képest ezen a területen Püspökladány és térsége nagyon jól szerepelt.

– A közmunkában foglalkoztatott embereket hány órában foglalkoztatják? És meddig tart a Start program ebben az évben?

– Idén már csak 6 óras és 8 óras munkaidőben dolgoznak a start közmunkában résztvevők, nagyon fontos, a 4 óras foglalkoztatás eltűnt a rendszerből, szerencsére. Különböző hosszúságúak a programok, van, amelyik év végéig megy, és van, amelyik átnyúlik '14 tavaszára is. Ez fontos, és szerintem még nagyobb hangsúlyt kell majd ennek adni, a képviselői munkám során ezt egy kiemelt feladatnak tekintem, hogy a közmunkaprogramok ne igazodjanak a naptári évhez. Az úgy nem működik, hogy pont a tél beálltával véget érnek ezek a programok, és mire a következő elindul, már tavasz van. A nagyon kritikus januárban és februárban is kell lehetőséget biztosítani, hiszen olyankor hideg idő van, a rezsiszámla magasabb, fáznak az emberek, tehát nyilván a segítségre nagyobb szükség van. És szerencsére ennek a gondolatnak a részletei már láthatók azzal, hogy '14-es áthúzódo részei is vannak a most induló foglalkoztatásnak.

– A közmunka mellett szintén nagy érdeklődés kíséri a lakosok részéről a kormány rezsicsökkentő lépéseit. A szolgáltatók meg-

támadták a bíróságon a 10 százalékos csökkentést, és az elsőfokú ítélet szerint a szolgáltatóknak van igaza. Mit tesz, tett a kormány azért, hogy maradjon a csökkentett rezsidió, és megvédjék a lakosokat az árak újbóli emelésétől?

– Az elektromos áram, de a gázágazat is egy olyan fontos dolog, ami nélkül nem tud lélegezni a nemzet, nem tud működni az ország. És nálunk ezek a szolgáltatások külföldi kézben vannak, mert sajnos '94 és '98 között az történt, hogy ezeket külföldi kézbe adták. Ráadásul egy olyan üzlet mentén, ahol garantált volt a szolgáltató nyeresége, tehát ezek a tulajdonosok nem különösebben motiváltak abban, hogy társadalmi szolidaritást vállaljanak az emberekkel, ne emeljenek árat, csak bizonyos mértékig. Tehát láthatjuk, mindent el is követnek, hogy az ilyen irányú kormányzati szándékot megvétózzák. Most ez történik, megpróbálkoznak ezzel, de a kormány, illetve a parlament kategorikusan elzárkózik ettől a dologtól, tehát a rezsicsökkentést végig fogjuk vinni, mert az embereknek segíteni kell. Az nem működik, hogy Magyarországon legyen a legdrágább az áram, csökkenteni kell. És amit még látnunk kell, hogy a megtermelt nyereségek, amit ezek a cégek kimutatnak, nem Magyarországon hasznosulnak. Hallani lehet az ellenzéki sajtóból, hogy ha csökkentjük a díjakat, akkor nem lesznek fejlesztések, de látni kell, hogy a pénzt kiviszik Német-, Olasz- és Franciaországba, éppen oda, ahonnan ezek a szolgáltatók érkeztek.

– Törvényt is módosítottak a parlamentben, hogy a külön adókat ne tudják átterhelni az energiaszolgáltatók a lakosokra. Milyen intézkedéseket próbálnak még tenni, hogy a rezsidiókat ne tudják emelni a szolgáltatók?

– Így van, már hoztunk döntéseket, tettük és meg is fogunk tenni a jövőben mindent, hogy érvényesítsük a rezsidiócsökkentéseket. Az energiahivatalt felruházzuk azokkal a jogosítványokkal, hogy meg tudja védeni magát, és meg tudja védeni a családokat.

– Várható-e a közeljövőben további rezsicsökkentés, és a szolgáltatások mely területén?

– Igen, hiszen a múltkorai frakcióülésen elég határozottan döntöttünk és kiálltunk a további árcsökkentés mellett. Ez a térségünket is nagyon érinti majd, például a palackos gázoknál is, és ezt nagyon hamar meg fogjuk szavazni, ezt követően pedig a víz és a hulladékiszállítás árát vizsgáljuk felül.

– Térjünk át egy másik témára, egyes pedagógus szakszervezetek országos sztrájkot hirdetnek. Az okok között szerepel, hogy nem látják biztosítva a pedagógus életpálya bevezetését. Indokoltnak látja a sztrájkhangulatot?

– A pedagógus szakszervezetek megosztottak, ők tudják, miért. Az egyik pedagógus szakszervezet azt mondta, hogy számára kielégítő, illetve tagsága számára kielégítő az az információ, amit a kormánytól kapott az életpálya bevezetésével kapcsolatban. A másik szervezet pedig azt mondta, hogy mindezek ellenére országos sztrájkot szervez. Természetesen ez törvényileg mindenkinek szíve joga, lehetősége, ezt senki sem kérdőjelezi meg. Én azért egy kicsit furcsának találok, hogy éppen most szerveznek sztrájkot, amikor már látszik a fény az alagút végén. Azt azért tudni kell, hogy a miniszterelnök úrnak és az államtitkár asszonynak határozott álláspontja, hogy a pedagógus-életpályamodell bevezetésre kerül, ha csak jelentős külső körülmény nem befolyásolja a költségvetést. Mivel tervek szerint szeptembertől bevezetésre kerül az életpálya, ezért a szakszervezetek olyanért tüntetnek majd, ami nyitva van. Nyilvánvalóan mindenki a politikai meggyőződést is hozzáteszi ehhez a történethez, de ebből azt levezetni, hogy sztrájkolni kell, elég merész következtetés, mikor az állam éppen tulajdonosként belépett ebbe a rendszerbe, átvette az embereket. Decemberben-januárban az volt a hír, hogy most nem fognak a pedagógusok bért kapni, aztán a következő hír az volt, hogy csak 15-e után kapják mindig. És mi történt? Semmi. Ugyanúgy megkapták, mint máskor, ugyanazon a napokon, ugyanazt az összeget. Nyilván a kafetérián finom hangolások még lesznek, de ezekre megoldást nyújt az életpályamodell, és talán erről kellene tárgyalni a szakszervezeti vezetőknek a kormánnyal. De ha ők ezt úgy látják nyomatékosítva, hogy sztrájkolnak inkább, ez az ő döntésük – mondta lapunknak Bodó Sándor országgyűlési képviselő.

Idén is jutalmazták a 100 legeredményesebben teljesítő diákot a Petőfi Sándor Általános Iskolai Tagintézményben

– Harmadik éve indult el tagintézményünkben az a kezdeményezés, hagyományteremtő szándékkal, hogy március 15-én oklevéllel jutalmazzuk iskolánk 100 legjobb tanulóját. A szempontok között a tanulmányi munka, a versenyeredmények, kimagasló sportteljesítmények, példamutató magatartás, valamint a köve-

tendő közösségi munka egyaránt szerepel. A TOP 100-as listára kerülni nem könnyű, és igen nagy dicsőség, ugyanakkor további kötelezettségeket, példamutatást is jelent – mondta el lapunknak Törösné Turányi Borbála, a Petőfi Sándor Általános Iskolai Tagintézmény igazgatója.

A TOP 100-as névsor tehát a 2012/2013. tanévben a következők:		33.	Jámbor Tamás	6.b	67.	Rácz Enikő	2.a	
1.	Balogh József	4.c	34.	Karacs Patrik	2.a	68.	Sárándi Márton	5.b
2.	Balogh Petra	6.a	35.	Károlyi Dóra	3.c	69.	Sárkány Veronika Szonja	4.c
3.	Bangó Patrícia	7.c	36.	Keserű Róbert	4.b	70.	Somogyi Viktória	7.c
4.	Baranyai Hanna	2.b	37.	Keserű Zsolt	6.a	71.	Somogyi Viktória	8.c
5.	Békési Annamária	8.a	38.	Kiss Brigitta	2.c	72.	Szabó Alex	3.c
6.	Berecz Dénes	6.a	39.	Kiss Elizabet	4.b	73.	Szabó Bence Sándor	6.b
7.	Berecz Janka	7.c	40.	Kiss Fanni	3.b	74.	Szabó Fruzsina	3.a
8.	Bóné Boglárka Mónika	3.a	41.	Kiss Ferenc	5.a	75.	Szabó Krisztina	4.a
9.	Budai Csilla	6.b	42.	Kiss Loránd	4.a	76.	Szalóczi Bettina	5.b
10.	Czeglédi Antónia	3.a	43.	Kis-Simonka Péter László	6.b	77.	Szalóczi Edina	4.b
11.	Csáti Dávid	8.b	44.	Kolompár Evelin	2.b	78.	Székely Ibolya	5.b
12.	Csáti Erika	7.c	45.	Lakatos Gergő	2.c	79.	Szentpéteri Bianka	7.c
13.	Csáti Imre	3.b	46.	Lővei Zalán	5.b	80.	Szóllósi Vivien	2.b
14.	Darabos László	2.a	47.	Ludányi Lili	3.a	81.	Tomka Boáz	5.a
15.	Daróczi Dávid	4.c	48.	Marsi Molli	7.c	82.	Tomka István	2.b
16.	Daróczi Péter	3.a	49.	Mezei Zsolt	6.a	83.	Tomka Joel	7.c
17.	Daróczi Petra	7.c	50.	Mile Flóra	4.a	84.	Tomka Mózes	3.a
18.	Daróczi Tamás	1.b	51.	Nádházi Tamás	6.b	85.	Tóth Ádám	8.c
19.	Dodó Bence	5.a	52.	Nagy Ádám	5.a	86.	Tóth Bálint	8.a
20.	Dodó Dániel	8.c	53.	Nagy Gerda	3.b	87.	Tóth Boglárka	4.a
21.	Farkas Petra	4.c	54.	Nagy Gergely	3.a	88.	Tóth Boldizsár	2.b
22.	Ferenczi Ákos	6.b	55.	Nagy Sándor Kristóf	6.b	89.	Tóth Éva	6.a
23.	Ferenczik Csilla	6.b	56.	Nagy Vivien	4.a	90.	Tökés Bence	6.a
24.	Ferenczik Edit	8.c	57.	Nagy Zsolt	6.a	91.	Tökés Enikő	3.a
25.	Gombos Hanna	2.c	58.	Némethi Alex	3.a	92.	Tökés Sándor	3.a
26.	Gulyás Gyula	3.a	59.	Ordasi Máté	6.b	93.	Tökés Vivien	6.a
27.	Gyarmati Kristóf	1.b	60.	Palágyi Árpád	5.b	94.	Törő Adrienn	3.a
28.	Gyarmati Nikolett	4.c	61.	Palágyi László	3.b	95.	Varanyi Barbara	5.b
29.	Hári Anna	7.c	62.	Pánti Bálint	5.b	96.	Varga Noémi	3.a
30.	Hegedűs Márton	5.b	63.	Pánti Zoltán	7.c	97.	Varga Tibor	6.a
31.	Horváth Gyöngyi	6.b	64.	Papp Janka	4.a	98.	Vass Fruzsina	7.c
32.	Horváth Lili	4.a	65.	Pesír Gergő	6.b	99.	Veres Vivien	3.a
			66.	Polcz Péter	5.a	100.	Zombori Balázs	2.a

Befejeződött a beiratkozás az Eröss Lajos Református és Alapfokú Művészeti Iskolába

Közel egy éves beiratkozási szakasz fejeződött be 2013. március 5-én iskolánkban.

A következő, 2013/2014-es tanévre már 2012 tavaszán megérkeztek az első szándéknyilatkozatok, így tudatosan, közvetlenül a szülőket és gyermekeiket megszólítva hívtuk és vártuk leendő kis elsőseinket közös programjainkra. Igyekeztünk az iskola életét valóban a mindennapjainkba bepillantva megmutatni számukra. A nyílt napot kivéve, melyen csaknem 50 szülő és ugyanennyi gyermek jelent meg, iskolánk tanulóival közös programokon fogadtuk az ovisokat. Fontos számunkra, hogy a szülők ne ígérgetések, kirakat-rendezvények, hanem felelős és tudatos döntés eredményeként írassák hozzánk gyermekeiket, lássák, tapasztalják, és ne csak hallják az itt folyó munkát.

A hosszú felkészülési folyamat alatt minden érdeklődő és szándéknyilatkozó szülőnek lehetősége volt gyermekével együtt arra, hogy megismerje, milyen környezetben, milyen oktatási és nevelési módszerekkel tanítunk. Megtekinthették a leendő osztálytermeteket, megismerhették az itt tanító tapasztalt és nagy szaktudással rendelkező pedagógusokat. Sok lehetőség adódott a kis óvodásoknak és szüleiknek az egymással való megismerkedésre, barátkozásra is. Szépen lassan iskolánk tagjaivá váltak a családok, így

nem volt számukra kérdés, hogy miért választják az Eröss Lajos Református Iskolát. Szándékaikat februárban jelentkezési lappal erősítették meg, így a beiratkozásra már személyes meghívót is kaptak a gyermekek.

Ezúton is megköszönjük az bizalmat, amely alapján gyermeküket hozzánk írtatták.

Sajnos korlátozott lehetőségeink miatt nem tudtunk minden hozzáink jelentkező gyermeket felvenni, de igyekeztünk mindazoknak lehetőséget biztosítani, akik valóban mindent megtettek a tudatos és felelősségteljes választásért.

Két első osztályunkba több mint 60 tanuló jelentkezett, akik közül 52 gyermeket tudtunk felvenni.

Alig fejeződött be a beiratkozás, máris megérkeztek az első szándéknyilatkozatok a 2014/2015-ös tanévre, így már elkezdjük a készülődést a másfél év múlva induló tanévre is.

A most beiratott kedves kis tanulóinkat pedig továbbra is várjuk rendezvényeinkre, amelyekről a személyes meghívó mellett iskolánk honlapjáról is tájékozódhatnak. (www.erossreformatusiskola.eoldal.hu)

Borsosné Lekvár Erika
igazgató

A húsvét a legszebb tavaszi ünnepünk

A húsvét keresztény és zsidó ünnep is volt, amely eredetileg még egybe is esett. A niceai zsinat 325-ben szabályozta a keresztény ünnepek rendjét, ekkor vált el a két ünnep ideje is. A húsvét és a hozzá kapcsolódó ünnepek az úgynevezett mozgó ünnepek közé tartoznak, azaz nem mindig az év ugyanazon napján vannak. Húsvét napja az 1582-ből származó egyházi szabályzat szerint a tavaszi holdtölte utáni első vasárnapra esik: március 22. és április 25-é közé. Ezt mondja ki egyébként a niceai zsinat határozata is.

A keresztény egyház szertartásaiban a hosszú ünnepi időszak át fogja a kora tavasz és a nyár elejei hónapokat. Az előkészületi idő a nagyböjt, amely Jézus negyvennapos sivatagi böjtjének emlékére, önmegtartóztatására tanít. Ezt több ünnep is követi, amelyeket a pünkösd zár le. Húsvétkor ünnepli a kereszténység Jézus Krisztus feltámadását. A húsvét a legrégebbi keresztény ünnep, és egyúttal a legjelentősebb is az egyházi év ünnepeinek sorában. A húsvét ünnepét megelőző vasárnap, virágvasárnapon arról emlékezik meg az egyház, hogy Krisztus pálmaágakat lengető tömeg éljenzése közepette vonult be számárháton Jeruzsálembe. A nagycsütörtök Krisztusnak az Olajfák-hegyén történt elfogatását idézi emlékezetünkbe. Nagypéntek Krisztus Pilátus általi halálra ítélésének, megostorozásának és kereszthalálának a napja. Nagyszombat este körmenetekkel emlékezik meg a keresztény világ arról, hogy Jézus harmadnap, azaz húsvétvasárnap hajnalán feltámadt halottaiból. Az ünnepkörbe sorolható még az áldozócsütörtök. A keresztény egyházban húsvét ünnepét követő negyvenedik nap, a mennybemenetel napja, azaz Jézus mennybemenetelét ünnepljük, ekkor ér véget a húsvéti kötelező áldozás időszaka. Valamint a pünkösd: A húsvét utáni hetedik vasárnap és az azt követő hétfő. A Szentlélek apostolokra való kiáradásának, az egyház megalakulásának ünnepe.

Az egyházi ünnepekhez kötődően is megtalálhatók voltak a szokások, amelyek a néphitből fakadtak. Régen elterjedt népi szokás volt a nagycsütörtök esti vagy a nagypéntek reggeli rituális mosakodás, fürdés. Néhol a lovakat, teheneket is levezették a vízpartra, hogy azok is egészségesek legyenek. Nagypénteken szokásos a keresztútjárás, amely során felidézük Jézus szenvedésének egyes állomásait. Ez a XVII. századra nyúlik vissza, a jeruzsálemi ferencesektől származik. E napon a hívők tartózkodtak a húsetelektől, legfeljebb háromszori étkezés során egyszer volt szabad jóllakniuk. E nap az általános tisztálkodás napja: ilyenkor meszelték, takarítottak, nagymosást tartottak, sok helyen e napon nem gyújtottak tüzet. Az igazi húsvéti ünneplés nagyszombaton kezdődött. Ekkor volt a tűzszentelés, amelyet a húsvéti gyertya- és keresztvízszentelés követett. A tűz Krisztus jelképe, akinek feltámadásával a remény, a fény születését ünneplik a keresztény egyházak. E napon ért véget a negyvennapos böjt, a körmenetből hazatérő családok ünnepélyesen elfogyasztották a nagyrészt sonkából és tojásból álló hagyományos húsvéti vacsorát. Szokás volt ezen a napon az első harangszóra kiszaladni a kertbe, és megrázni a gyümölcsfákat, hogy a régi rossz termés lehulljon, és ne legyen férges az új. A tűzszentelésnek sokféle hagyománya, szertartása alakult ki. Hamuját, paraszát eltették, gyógyításra használták, tettek belőle a jószág ivóvizébe, az istállóban, a házban és a földeken

is szétszórták. A húsvéti locsolkodás szertartása pedig a víz megtisztító erejébe vetett hitből ered.

A húsvétnek számos jelképét is ismerjük. A barka virágainak különleges gyógyerőt tulajdonítottak a régiek. Gyakran a családi tűzhelybe dobták, ez megővta a házat a bajoktól, lenyelve pedig gyógyszerként elmulasztotta a torokfájást.

Talán a legősibb húsvéti jelkép a bárány. Az ótestamentumi zsidók az Úr parancsára egyéves hibátlan bárányt áldoztak, s annak vérével bekenték az ajtófélfát, hogy elkerülje őket az Úr haragja. Szintén húsvéti állat a nyúl, amely több jelentéssel is bírt. A szaporasága, valamint hogy éjjeli állatnak tartották, és így a holddal – amely égitest a termékenység szimbóluma – is kapcsolatba hozható volt. A nyúl és a tojás kapcsolata a régi germán hagyományokból jutott hozzánk német közvetítéssel. E szerint a nyúl eredetileg madár volt, s az egyik istennő haragjában négy lábú állattá változtatta. Egy másik magyarázat szerint nyelvi tévedésről van szó, ugyanis régen egyes német területeken húsvétkor szokás volt gyöngytyúkot ajándékozni tojásaival együtt. A gyöngytyúk német neve röviden Hasel, a nyúl neve Hase, amit összetévesztettek. Akár így volt, akár úgy, a tojáshozó nyúl igen népszerűvé vált mára.

A legismertebb húsvéti szimbólum mégis a tojás, az élet újjászületésének, a termékenységnek legősibb jelképe. A tojást ugyanakkor jóslásra is használták: ha nagypéntek éjjelén feltörték és egy pohár vízbe csurgatták, a formája megmutatta, milyen lesz a jövő évi termés. Volt, ahol a lányok tojáshejat tettek a küszöbre húsvét előtti este, hogy megtudják, mi lesz a férjük foglalkozása, ugyanis az ugyanaz lesz, mint az első férfi, aki belép a házba.

Az egész húsvéti ünnepkör során kiemelt jelentőséget kaptak az ételek. A hamvazószerdától húsvét vasárnapjáig tartó negyvennapos böjtot még II. Orbán pápa iktatta törvénybe 1091-ben. Egykor a böjti napokon csak kenyeret, sőt és száraz növényi eledelket volt szabad enni, és azt is csak egyszer naponta. Ezen, idővel lazítottak, és visszakerült a hal, valamint a tejtermékek is a böjti táplálékok közé. Főleg tojásos, tejes és tészta ételeket főztek ekkor, de a magyar paraszti gasztronómia azért megpróbálta változatosá tenni ezt a „hús nélküli” időszakot is.

A húsvét egykor legjellegzetesebb étele a bárány volt, és a hajdani bárányáldozat emléke itt-ott még ma is fellelhető. A bárányt általában nagypénteken ölték meg, és elkészítés közben arra ügyeltek, nehogy eltörjék a csontját. Éz később a húsvéti sonkával kapcsolatosan is felbukkant. A sonka a paraszti gazdálkodásból fakadó életmód következtében már igen régóta a jellegzetes húsvéti étel közé tartozik, oly mértékben elterjedt, hogy a legtöbb helyen ki is szorította az eredetileg szokásos bárányt.

Rásó János

Hadtörténelem-foglalkozás az Ifjúsági Házban, Karacs Norberttel

2013. március 13-án új szakkör indult Hadtörténelem-hadművészet címmel a püspökladányi Ifjúsági Házban a TAN-GO projekt keretein belül. A szakkör a történelmet kedvelő általános és középiskolások számára nyújt bepillantást a múlt egy speciális egységébe, a háborúk művészetébe, azok ismeretébe. Az első óra barátságosan, beszélgetéssel zajlott, korabeli képek, térképek és filmekből kiragadott csatajelenet vetítése színezte az első alkalmat.

– Látom, hogy sok fiatal nehezen birkózik meg a történelmi tényekkel és azok összefüggéseivel, ezért a céлом, hogy ebben segítségükre legyek. A szakkör egy-másfél órás, ezeken az alkalmakon érdekességek kiemelésével, élményszerűen lehet a hadtörténelem világába bevezetni a fiatalokat. A foglalkozások ingyenesek, és két-két kirándulás is tartkítja a programot, mely remélem, felkelti az érdeklődést – nyilatkozta a szakkörvezető Karacs Norbert hadtörténész.

Gyertyás, könyves

Aznap februárhoz méltóan korán sötétedett, s mégis szokatlan nyüzsgés támadt az egyre homályosuló, estébe forduló délután'. A művelődési ház előtt emberek gyülekeztek – a falu magyar anyanyelvű lakosainak zöme: kicsik, nagyok, öregek, fiatalok egyformán. Én is családirag feleségemmel, s négy gyermekemmel. Megtelt a tér le egészen a Küküllő partjáig. Mindenkinek gyertya volt a kezében és egy könyv. Magyar nyelvű könyv.

Néhány percnyi várakozás után csendben elindult a menet.

Ezt a „gyertyás, könyves” felvonulást, néma tüntetést Sütő András kezdeményezte, itt nálunk pedig Bartos Miklós iskolaigazgató szervezte, és ő is állt a menet élére. Lassan haladtunk, négyes sorokban, s úgy elnyúlt a menet, hogy az eleje már a híd túlsó végén járt, míg az utolsó sorok még a kultúrház előtről éppen indultak.

Az emberekben nem volt semmi indulat, csak imádságos vágy, hogy őrizdjön meg a könyv, a betű, az iskola, s az anyanyelv. Hogy ez világítson, mint a meggyújtott gyertya lángja a fenyegető sötétségben – az elvakul gyűlölet, a maradiság és hitetlenség sötétjében. Így világított eleink nagyjainak fénye is évszázadokon át, s nem hiába. Ezekről a pislákoló apró fényekről felrémlik előttem Vörösmarty Mihály verse:

„S midőn setét lesz a világ
És minden tűz kiég,
A honfiszívben fennmarad
Egy élő szikra még.
...
Oh honfi, őrizd e tüzet
S ne félj, ha vész borul:
E szikra fényt ad és hevet
S ég olthatatlanul.”

Szép, fegyelmezett rendben haladtunk, csendesen beszélgetve, s szívünket áthatotta az együvé tartozás érzése. Nem másoknak, nem a hatalom

korifeusainak akartunk üzenni, hanem saját magunknak. Magunkat akartuk megerősíteni az akarásban, hogy megmaradjunk. Fenyegethet bármilyen kilátástalan körülmény, megmaradunk!

Nem hangzottak el sem beszédek, sem jelmondatok, zászlók sem lobogtak, csak a lelkekben lobogott a remény...

A falu központjában elterülő park volt a menetelésünk célja, ahol elhelyeztük a kis fénycsírákat, másoknak is világotlanok. Útközben a járdákról nézték a menetelést a többségi társadalom helybeli lakosai. Tartottunk tőle, hogy megzavarják a békés vonulást valamilyen provokációval vagy agresszióval, de néhány fanyalgó megjegyzésen kívül más kellemetlenség nem esett.

Elértünk rendben az iskolaépületekkel körülvett parkba, s elmondtuk egy Miatyánkot, majd az égő gyertyákat körbe-körbe leraktuk.

Másnap tudtuk meg, hogy Erdély minden kisebb-nagyobb helységében, városában, ahol magyarok élnek, ugyanígy lezajlott ez a néma tüntetés. Utána visszamentünk a kultúrházba, ahol a díszteremben elhelyezkedve vártunk néhány szót a tüntetés szervezőitől, és Sütő András üzenetét. Mindezt megelőzően azonban az előttünk ülő Dabóczi Sándor bácsi, özszejövetelünk korelnöke felállt és így szólt:

– Testvérek, több mint negyven év után szabadon és félelem nélkül énekeljük el a Székely Himnusz!

És szabadon, félelem nélkül felszáryalt a dal, s a szemekben gyémántként csillogtak a meghatottság könnyecskéi.

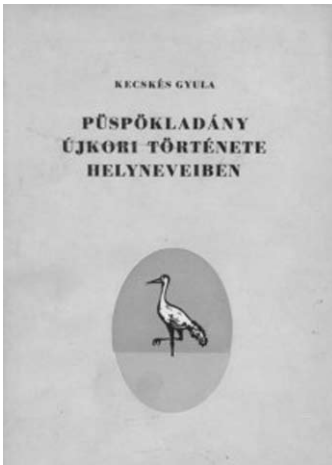
Ez éppen 23 évvel ezelőtt történt, de azoknak a gyertyáknak aprócska fénye most is itt lobog mindannyiunk szívében...

***

Utóhangként szeretnék megemlékezni Bartos Miklós (1949-2012) tanár úrról, aki akkor élére állt ennek az „gyertyás, könyves” menetnek. Történelem szakos tanár lévén megírta Erdőszentgyörgy monográfiáját, néprajzkutatással is mélyrehatóan foglalkozott, melynek nyoma kötetekben, szakfolyóiratokban megtalálható. Büszke vagyok rá, hogy barátja lehettem.

Bige Szabolcs Csaba

Új életre kelhet Kecskés Gyula könyve még ebben az évben

Kecskés Gyula neve szinte minden püspökladányi ember számára ismerős. A helyi fiúiskolában tanított magyart, történelmet, földrajzot, valamint kézimunkát és tornát. Ezt követően a helyi református egyház tanítója lett. Tanítói pályája mellett 1937 őszén átvette „A Püspökladány és vidéke” című hetilap szerkesztését, melyben főleg Püspökladány és környéke történeti és néprajzi ismereteinek átadása volt a fő célja.

A lap 1939 októberében szűnt meg. 1974-ben pedig megjelent mára legendás kötete, Püspökladányi újkori története helyneveiben címmel, melyet 1000 példányban nyomtattak.

Püspökladányi Város Önkormányzatának kezdeményezésére most azonban az újrakiadás előkészületei folynak, hogy a közel negyvenéves évforduló alkalmából a fiatalabb generáció is megismerkedhessen városunk történetével, kultúrájával.

– Több mint 2000 helységnevet tartalmaz, valamint utcaneveket, olyan tereket és templomokat, melyek már évtizedek, évszázadok óta itt vannak Püspökladányban. Kecskés Gyulának egy olyan kiadványt sikerült összeállítania, ami a mai kornak is megfelelő, hiszen a mai fiatalok is szeretnék ezt elolvasni, megtekinteni, de sajnos az akkori kiadvány csak ezer példányban készült el. A könyvtárban megtalálható, bárki megtekintheti, és számos püs-

pökladányi család otthonában is megtalálható a könyv, de szeretnénk, ha minden püspökladányi megismerné a történelmünket, és be tudná szerezni ezt a remek kötetet – indokolta a reprint kiadás fontosságát lapunknak Dombi Imréné polgármester.

Az említett reprint kiadás a régebbi kiadású, ám nélkülözhetetlen anyagot tartalmazó könyveknél szokásos eljárás. Püspökladányi Város Önkormányzata a Tájékoztató Központ bevonásával az eredetihez teljesen hű formában, nagyobb példányszámban akarja hozzáférhetővé tenni a kiadványt. A könyv újranyomtatásához számos engedély szükséges, melyek beszerzése folyamatban van.

D. Sári Andrea, a Püspökladányi Tájékoztató Központ vezetője elmondta: ha a szükséges jogi procedúrák lezajlanak, elkezdődhet a könyv nyomtatása. A tapasztalat pedig az, hogy van igény a lakosság részéről az újrakiadásra.

A Tájékoztató Központ Kecskés Gyula könyvének újranyomtatása mellett több kiadványt is szeretne megjelentetni az idei évben, melyek nyomdai előkészítése már meg is történt. Többek között a „Sárréti Fakanál” című receptkötetet és a „Múltunk kövéből” című televíziós sorozatra épülő interjúkötetet is, melyben több mint 60 portré kap majd helyet.

A könyv, mint a kultúra szimbóluma már nagyon régen az emberi tudatban él, ma is fontos, szórakoztató, információt szolgáltató találmány. Ez a könyv pedig egy igazi kincs a város számára, melyet nem hagyhatunk elveszni. Kecskés Gyula könyvének reprint kiadása pedig szép kezdeményezés az önkormányzat részéről, hiszen így unokáink is megismerhetik azt a várost, ahol mi, szüleink vagy nagyszüleink éltek.

Erdei Anett

Arcok a városból...

Portrészorozatunkban a Magyar Kultúra Lovagja

Tóthné Szabó Máriaival, a Magyar Kultúra Lovagjával beszélgettem a Jégtörő bálon, ahová nemcsak mint a Kézenfogva Testvéreinkkel Alapítvány kuratóriumi elnöke érkezett – szereplői minőségében is megcsodálhattuk. A résztvevők egy elsőrangú verset is hallhattak előadásában.

Életéről, munkájáról és jövőbeli terveiről kérdeztem.

– **Jól tudom, hogy a városban született?**

– Igen, 1947. június 25-én, Püspökladányban születtem, nincstelen, paraszt szülők ötödik leánygyermekéént.

– **Tehát püspökladányiak a gyökerek...**

– Nemcsak a gyökereim püspökladányiak, én magam jelenleg is püspökladányi lakos vagyok. Attól, hogy Sárrétudvariban élek, nem szakadtam el a szülővárosomtól. Püspökladány az én szülőföldem, az ott-honom, és ez is marad, ameddig élek.

Itt nyugszanak a szüleim, itt élnek a testvéreim. Sosem rejtettem véka alá, hogy püspökladányi vagyok, az, hogy Sárrétudvariban tevékenykedem, egy része az életemnek.

– **Volt valaki, akire gyermekkorában felnézett? Akinek köszönhetően elindult az egész kultúra iránti nagy szeretet, rajongás?**

– Mindig is jó tanuló, szorgalmas gyerek voltam. Nagyon szerettem a verseket; szavalóversenyeket nyertem meg Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben. Még ma is jól emlékszem arra a napra, amikor a debreceni Csokonai színházban vettem részt egy nagyszabású megmérettetésen. Ott láttam életemben először matrózblyúz, matrózsoknyát és lakkcipőt, hozzá illő fehér harisnyanadrággal. Persze ezeket a többi, versenyre érkező kislány viselte.

Rajtam egy zöld kockás, viseltes flanelruha, egy patentharisnya és egy barna cipő volt. Aranyszőke hajamba az édesanyám két nagy, világoskék masnit kötött: ez volt az egyedüli ékességem.

Tízéves gyermekként ez akkor nagyon fáj, és elkezdtem toporzékolni, hogy én így nem állhatok ki a színpadra, hiszen olyan voltam a társaim között, mint egy cseléd.

Iszonyatosan sírtam, és akkor a tanárnőm megfogta a kezem, és azt mondta: „Nem szabad feladnod Marika! Egy életre jegyezd meg, hogy nem a ruha teszi az embert! Itt fogok ülni az első sorban, és mindegy, hány matrózruhás kislány lesz körülötted, te csak engem nézz, és ugyanúgy mondd a verset, mint korábban.”

Talán ez volt az a pont, ami tízéves koromban elindított a kultúra ösvényén, mert én innentől kezdve a kultúrával eljegyeztem magam. És azt gondolom, amíg csak nem esik ki a toll a kezemből, és ha a Mindenható is áldását adja rá, akkor én ezen az úton haladok, amíg csak lehetséges.

– **Kulturális téren való kiemelkedő munkásságát 2011-ben a Magyar Kultúra Lovagja címmel ismerték el. Milyen út vezetett eddig az óriási elismerésig?**

– Gyakorlatilag én mindig itt, a sárréti kistérségben laktam. Negyven évig Püspökladányban éltem és tevékenykedtem, majd második házasságom révén Sárrétudvariba kerültem.

Több mint tizenhárom évig vezettem a Sárrétudvari Parasztkörust, akikkel bejártuk Európát, és rengeteg kapcsolatot építettünk. Majd a Zagyva László Vegyeskar következett, akikkel szintén több, mint tíz évig dolgoztam. Miután elváltak útjaink 2007-ben, életre hívtam a Kézenfogva Testvéreinkkel Alapítványt, aminek azóta is kuratóriumi elnöke vagyok.

A Magyar Kultúra Lovagja címre engem Magyarország legkisebb városa terjesztett fel, Pálháza. Évtizedes barátságot őrzök az ottani civil szervezetekkel, nagyon erős, szoros kötelék van közöttünk. Pálháza polgármesterének és a Huták Virágai Népdalkör művészeti vezetőjének volt nagy szerepe abban, hogy engem egyáltalán felterjesztettek erre a címre. A lovagias tetteket bizonyítani kell, természetesen meg kell indokolni a felterjesztést, hogy mi az, amit valaki több évtizeden keresztül képviselt, végzett. Az én működésem kulturális területen több mint ötven év.

2011. január 22-én, a magyar kultúra napján, Budapesten, a Corinthia Hotel dísztermében avattak lovaggá. Számomra ez egy nagyon magas elismerés, nagyon örültem neki és örülök ma is.

– **Említette a Kézenfogva Testvéreinkkel Alapítványt – miért jött létre ez a szerveződés?**

– Amikor a Zagyva László Vegyeskarral elváltak útjaink, megkelestek engem azok a határon túli, elszakított területeken élő civil szervezetek vezetői, akikkel jó barátságot ápolok, és feltették nekem a kérdést, hogy: „akkor most mi lesz?”

Mert ugye én voltam az összekötőkapocs, az énekkar és a kintiek között.

És ekkor született meg ez a gondolat, hogy nem szabad magukra hagynom őket. Kötelességemnek éreztem, hogy továbbra is segítsen őket, amiben csak tudom. Persze segítség alatt nem mindig anyagi támogatást kell érteni. Sokszor egy jó, biztató szó, vagy egy egyszerű simogatás mindennél többet jelenet valakinek. Az alapítványnak a mai napig kuratóriumi elnöke vagyok.

– **Minden évben megjelenik a „Halló Magyar” című kiadványuk. Úgy hallottam, hogy már a tengerentúlon is lapozgatják...**

– Az alapítvány alapító okiratában szerepel az, hogy minden évben az elszakított területeken élő civil szervezetek közreműködésével minimum egy nagy rendezvényt kell szervezni, és munkájukról éves, írott kiadványt kell megjelentetni – ennek a címe: Halló Magyar.

Nagyon büszke vagyok rá, hogy kint van például Atlantában, Ausztráliában is. Ugyanis minden évben, az Országos Széchényi Könyvtár a beküldött köteles példányok alapján kiválaszt ötven kötetet, amelyek nemzetközi forgalomba hozatalra alkalmasak. Büszkeségre ad okot, hogy a Halló Magyar a harmincadik helyet foglalja el jelenleg.

– **Beszéltünk a bővebb „családról”: a civil szervezetekről, a határon túli és inneni barátokról, de hogy néz ki a saját, személyes családfa?**

– Az első házasságomból egy fiam van, aki Püspökladányban született, jelenleg Debrecenben él, az ő fia, a legidősebb unokám már huszonekét éves.

A második házasságomba kerülve felvállaltam és sajátomként neveltem, szerettem a férjem három gyermekét. Sajnos az ő felesége nagyon fiatalon, harmincnégy évesen hunyt el, így a férjem maradt a gyermekekkel, akik akkor tizenöt, tizenegy és négyévesek voltak mindössze.

Ez óriási feladat és felelősség volt.

– **Mondhatjuk, hogy akkor, abban a helyzetben ez volt a küldetése?**

– Természetesen. A nagyfiam, Csaba, rendkívüli módon örült annak, hogy bekerült egy nagy családba, mert neki nem volt testvére. Fantasztikus, milyen hamar kialakult a szeretet és a testvéri kötelék a gyerekek és az egész család között. Nagyon büszke vagyok, amikor azt mondom: négy gyermeket neveltünk fel a férjemmel. A családukhöz még hozzátartozik a két fogadott fiunk is. Király Zsolt, karnagy, Kárpátaljáról, valamint Sziveri Szabolcs, aki szintén egy kórus művészeti vezetője, a Vajdaságból. Ők a mi ötödik és hatodik gyermekeink, akiknek, ha úgy alakul, én vagyok a pótmamájuk. Jelenleg hat unokánk van, és bármelyik napon várjuk a hetediket. Jelen állás szerint három fiú és három lányunoka van a

családban, de néhány napon belül át fog billenni a lányok javára a mérleg.

– **Az édesanya, nagymama szerepkörből kilépve ott vannak a kórusok, a versmondás, a különböző rendezvények, az alapítvány, a civil szervezetek, a Lovagrend, és még sorolhatnám, mennyi minden az életében. Hogyan éli meg ezt a családját?**

– Annak idején, a Lovagrend felterjesztéséről nem tudtam semmit, hiszen ez így szép. A Jóisten úgy irányította a helyzetet, hogy a Halló Magyar könyvtadáson – 2010 decemberében – az unokám gitározott, és az édesapja is jelen volt.

Kiállt a színpadra a Pandák Pali barátom, és felolvasott egy nagyon szép verset, majd felhívták az „ötödik gyermekemet”, Zsoltot is a pódiumra, aki elkezdte sorolni: lovagias tettek, ötven éve a magyar kultúra szolgálatában...

Kiment belőlem minden erő, és nagyon sírtam. Jöttek a lovagársak, barátok és mindenki gratulált, majd megöleltem az akkor húszéves unokámat, aki Mészáros Bába Lúcia riporternek elmondta, nagyon büszke a nagymamájára.

Azt gondolom, ez az egész család véleményét és gondolatvilágát körülírta. A gyerekeim büszkék rám, és talán ez a legnagyobb elismerés.

– **Honnan ez a hatalmas szív, lelkesedés és ez a mérhetetlen energia?**

– Én erre mindig azt szoktam felelni, hogy nekem mindehhez a Teremtő ad hitet, akaraterőt. Bármit el lehet érni szeretettel, alázattal és határtalan szorgalommal. Csak és kizárólag így működhet ez jól.

Amikor megszülettem, rám valószínűleg ezt a feladatot róttá a Mindenható. Próbálok megfelelni ennek a megbízásnak.

– **Hogy telik egy átlagos hétköznapja?**

– Elmondatom, hogy gyakorlatilag szabadidőm nincs. Vagy az alapítvánnyal kell foglalatostkodnom, vagy el kell utaznom: Marosvásárhely, Zenta, Lendva, Nagykapos...

Illetve az anyaországon belül a civil szervezeteknek szinte állandóan segíték. De rendkívüli módon szeretek például főzni. A család imádja a főzeteimet, a pici még nincs két és fél éves, de ha belép, rögtön azt kérdezi, „Mamuka, mit sütöttél?”. Minden szabad percem a családé.

– **Mi a következő lépés? Vannak tervei?**

– Hétfőtől újra teljes gőzzel munka! Hat országgal van együttműködési szerződés, tehát nagy Kárpát-medencei rendezvényeket szervezek. Ha minden igaz, akkor itt lesz Püspökladányban egy nagyobb rendezvény. Konzorciumos szakmai pályázatot fogok benyújtani; gyermek néptánc, gyermekcitera, ifjúsági néptáncosok, ifjúsági citerások, felnőtt citerások, népdalkörök és győztes magyarnótások. Jelenleg ez a terv és az elképzelés, szeretném Püspökladányba hozni a Kárpát-medencét.

Nekiállok teljes gázzal megcsinálni a pályázatot. Most ezt látom magam előtt.

– **Beszélgetésünk közben odafönt már zajlik a Jégtörő bál. Milyen apropóból van itt?**

– A Kossuth Olvasókörrel van nagyon jó kapcsolata az alapítványnak és a Sárretudvari Nótakörnek is – melynek tagja vagyok a férjemmel együtt. Meghívást kapott az alapítvány és a nótakör is. Egy verssel fogok kezdeni, amit Bokor Gábor, sárretudvari születésű költő írt, a címe: Egy bátor ember.

Aztán természetesen lesz vidámság, csoportos éneklés, szóló éneklés és egy közös vacsora, baráti beszélgetésekkel. Ez vár most rám.

Dombi Katalin

„Zene által lehet szólni az emberekhez”

Tehetséges fiatalokról szóló sorozatunkban Gali Dóra, a Karacs Ferenc Gimnázium 13. e. osztályos tanulója mesélt az éneklésről, s a zene szeretetéről.

– **Hogyan alakult ki nálad a vonzalom a zenéhez?**

– Eleinte csak otthon, magamnak énekeltem. Általános iskolás koromban 5 évig jártam zeneiskolába zongorázni Iványiné Balogh Magdolna tanárnőhöz. Sajnos ő már nincs köztünk. Később rájöttem, hogy a zongorázás nem köt le igazán. Akkor kezdtem el gitározni tanulni, amit egyedül igyekszem minél jobban elsajátítani, és így gitárral tudom kísérni a dalokat, amiket énekelek. Számomra kikapcsolódást jelent. Ha rossz kedvem van, feltölt, tanulás közben kitisztítja a fejem, ha gitározok, énekelek egyet.

– **Mióta lépsz fel közönség előtt?**

– Három éve a Karacs Sztár Születik nevű iskolai tehetségkutató versenyen indultam, ettől kezdve foglalkozom énekléssel komolyabban, közönség előtt. Akkor még nem, de tavaly már sikerült megnyernem ezt a versenyt. Az idén is szerepelni fogok benne, mivel a hagyomány szerint az előző évi győztes fellép a következő szériában. Az első felkérésem a Termál-koncerten volt, szintén 3 éve, ekkor egyedül énekeltem gitárral.

– **Egyedül vagy csapatban szeretsz jobban zenélni?**

– Jobban szeretem, ha nem egyedül vagyok. Ennek egyik oka, hogy megnyugtat, ha nem csak rám figyelnek, a másik pedig, hogy építő jellegűnek tartom a csapatmunkát, az alkalmazkodást a többiekhez. Érdekes, hogy jobban szeretek angolul előadni, mint magyarul.

– **Kikkel énekeltél, s énekelsz együtt?**

– Legtöbbször az iskola által szervezett rendezvényeken, ünnepeken lépek fel. Ilyen volt a tavalyi nyílt nap is, amikor Szakál Lajossal és Agárdi Péterrel pár közismert zeneszámot átdolgozva adtunk elő. Később csatlakozott hozzánk Kabai István, s így megalakult a Charlie Session nevű zenekar. A névadó,

a Charlie kocsma biztosított számunkra helyet a próbákhoz és előadásokhoz, s felléptünk a Kosárdzsemporin is. Velük énekelek a legtöbbet, de szerepeltem néhány alkalommal az egykori No Playback, valamint a nádudvari NIL-ZEN együttesekkel is.

– **Milyen zenét hallgatsz vagy énekelsz szívesen?**

– Legjobban az élőzenét kedvelem. Úgy gondolom, sokkal hangulatosabb, mint egy lejátszót hallgatni. Énekelni és hallgatni egyaránt a régebbi, örökérvényű dalokat szeretem, ilyenek például a Led Zeppelin, Wanda Jackson, Janis Joplin vagy a Beatles. Az újabb, modern számokat pedig átdolgozva, különlegesebbé téve próbáljuk előadni.

– **Szerinted mitől lesz egy dal sikeres?**

– Fontosnak tartom, hogy az előadó éneklés közben saját magát is érezze jól. Emellett sokat számít a dal szövege. Legyen mondanivalója, hiszen a zene által lehet szólni az emberekhez, akik megértik annak üzenetét.

– **Mik a céljaid a jövőre nézve, és mennyit szeretnél később foglalkozni a zenével?**

– Az érettségi után igazgatásszervezést szeretnék tanulni Budapesten, amihez nem igazán kapcsolódik a zene. Ám hobbiként mindenképpen folytatni szeretném. Remélem, lesz majd ott is egy társaság, akikkel tudok énekelni.

Faragó Dávid

Gali Dóra a színpadon

Beszélgetés egy kint élő magyar fiatallal március 15-én

„Eredj, ha tudsz... Eredj, ha gondolod,
 hogy valahol, bárhol a nagy világon
 könnyebb lesz majd a sorsot hordanod,
 eredj...
 Szállj mint a fecske, délnek,
 vagy északnak, mint a viharmadár;
 magasából a mérhetetlen égnek
 kémleld a pontot,
 hol fészekrakó gyágyaid kibontod.
 Eredj, ha tudsz.”

(Reményik Sándor)

Sokat olvasgatja Reményik Sándor sorait fiatal barátom, aki már egy ideje Németországban dolgozik. Olvasgatja a sorokat, keresve a választ az önmagának feltett kérdésekre.

Mivel egyáltalán nem szeret szerepelni, ezért kérte, hogy az interjúalany bemutatásától tekintsek el, noha a műfaji sajátosság ezt megkívánná.

A fejlett technika évszázadában nem nehéz interjút készíteni akár 1000 km távolságból a számítógép segítségével.

Úgy gondoltam, hogy ma a közérdeklődés tárgya – a fiataloknak különösen – a külföldön való munkavállalás, ezért megkértem fiatal barátomat, hogy a tapasztalatairól számoljon be.

Interjúmnak pedig különös apropója: március 15-e, nemzeti ünnepünk, amikor valahogy még erősebben érzi a magyar a magyarhoz tartozását.

– **Mikor és hogyan mentél ki külföldre?**

– 2009 októberében kezdetem dolgozni Németországban. Korábbi szakmai gyakorlati helyemre hívtak vissza váratlanul, és azonnal igent mondtam, mivel akkoriban Magyarországon (hitelválság közepe) nem találtam állást, egyetlen elküldött pályázatomra se kaptam visszajelzést.

– **Miért döntöttél úgy, hogy kimegy?**

– Igazából csak a munka miatt. Az egyetem elvégzése után itt adódott az első munkalehetőség, elszalasztani nem akartam, valamiből pedig meg kell élni.

– **Mi a foglalkozásod, és ez mérvadó-e a kinti beilleszkedésnél?**

– Mérnök vagyok. Szerintem a beilleszkedés bármilyen közösségbe elsősorban személyiségi (alkati) kérdés, nem hinném, hogy a szakma ezt alapvetően meghatározná.

– **Milyen nehézségekkel kell szembenézni vagy számolni, ha kimegy valaki dolgozni külföldre?**

– 1. Nyelv. Ha valaki külföldre megy dolgozni, elengedhetetlen egy olyan nyelv ismerete, amit abban az országban mindenki elfogadottan beszél, ez Németországban a német, máshol, mint például Hollandia, Belgium, India stb. nem feltétlen szükséges, hogy az ország hivatalos nyelve legyen, el lehet boldogulni az angolal is.

Tudni kell beszélni a munkahelyen, a boltban, az orvosnál, hivatalokban stb. ahol meg kell szólalni.

2. Lakáskeresés. 3. Hivatali ügyek. 4. Család, megszokott barátok, közösségek távolsága.

– **Egyszerű-e a társadalomba való beilleszkedés?**

– A társadalmi beilleszkedésnél nehéz általánosítani, ez függ a befogadó közösségtől is. Én eddig a munkahelyet tekintve multikulturális közegben mozogtam többnyire, és ez a multikulti a nagyobb német városokra és környékükre mindenképp jellemző, így különösebb gondot nem jelent, hogy magyar vagyok. Teljes integrálódásról ennyi idő után (3,5 év) nyilván nem lehet beszélni, én itt nekik külföldi vagyok, magamnak pedig magyar.

A keresztény közösségek eddigi tapasztalataim szerint elég nyitottak. Jó találkozni néhány emberrel, aki nem csak a pusztá kíváncsiságtól vezérelve kérdezi meg, hogy ki vagyok, hanem lehet velük mise után néhány szót váltani. A közösségek maguk is ügyelnek arra, hogy egy szertartás ne „csak” egy szertartás legyen. Ezt bizonyítja, hogy évente több alkalommal szerveznek utána programot, ahol az emberek még beszélgethetnek egymással egy kávé, sütemény vagy üdítő mellett. (Ezzel itthon kevésbé találkoztam.)

– **Mi az, ami a legnagyobb nehézséget jelenti jelenleg?**

– Jelenleg a munkahelyi kihívások, határidők, és az, hogy a munkából kilássak, és magamra és a környezetemre is fordítsak időt.

– **Hosszú távon akarsz-e kint maradni?**

– Kérdés, hogy mi a hosszú?

Néhány évig mindenképp, és ugyanazt csinálni. Fontos a szakmai fejlődés, a tapasztalatszerzés is. Egy projekt szűk két évig fut, elejétől a végéig. Nekem ez az első sajátom, ha nem jön közbe valami, ezt szeretném végigcsinálni, még 1,5 év.

Persze ott lehet hagyni bármikor bármit, és váltani, csak akkor pár év

múlva ott tart az ember, hogy mindent csinált, de semmihez se ért. Ezt szeretném elkerülni, ha lehet.

– **Fontos-e számodra, hogy ha családod lesz, a magyar kultúrát vigye tovább? Ha igen, hogyan? Te magad hogy őrzöd ezt?**

– Mindenképpen fontos, persze a megvalósítás az megint más kérdés, ahhoz kell egy partner. A családalapítás helye sem dőlt el még. Ha külföldön lesz, akkor szeretném, ha a gyermekeim magyarul beszélhének. Léteznek magyar közösségek, ahol a gyerekek szombatnként magyar tanórákra, mint magyar nyelv és irodalom, történelem stb. járhatnak. Velük felvenném a kapcsolatot.

Én magam a nyelvben őrzöm, illetve évente többször látogatok Magyarországra, hallgatok magyar rádiót, ha könyvet olvasok, az magyar.

Ha a hagyományörzésre gondolok: népi hagyományok, zene, tánc, ének, szokások, otthon valami ragad az emberre belőlük, ha nem is műveli azokat. Utólag sajnálom, hogy nem foglalkoztam velük többet.

Az utódoknak nehézkes ezt külföldön továbbadni, ha az embernek az alapok is hiányoznak. Ezt csak mesterségesen lehet megteremteni, ugyanúgy, mint a szombati iskolát.

– **Összetartanak-e a kinti magyarok? Ha igen, hogyan ünneplik március 15-ét? A kinti közösség mennyire nyitott?**

– Ezt inkább úgy mondanám, hogy tudok egy magyar közösségről, néha eltévedek a honlapjukra, tudom, hogy vannak programjaik, ahol ünneplik, őrzik a magyar hagyományokat, ünnepeket, március 15-ét is, de én még csak egyetlen magyar nyelvű misén vettem eddig részt.

A nyitottsággal az ő részükről szerintem nincs gond.

A szabadidőmet egyébként magyarokkal töltöm, de őket még itthon ismertem meg. Összetartás van, a közös anyanyelv használatának kimondott vagy kimondatlan igénye mindenkiben él, de a közös nyelv nem feltétlenül elégséges egy jó közösség kialakításához.

– **Mit jelent számodra magyarnak lenni?**

– Az ember magyarnak születik, ezt nem lehet megváltoztatni, és nem is szeretném. Ha valaki megkérdezi, én magyar vagyok, de különösen hivatkozni nem szoktam ezzel.

– **Megünnepeled-e, és ha igen, hogyan a '48-as forradalom és szabadságharcot? Milyen gondolatok vannak ezzel kapcsolatban benned?**

– Nem ünnepelem, de számon tartom. Sajnos nem tudtam az ünnepi hangulatba elmélyedni, mert nincs teljes szinkron az otthoni és a kinti világ között. Ahhoz, hogy egy ünnepre oda tudjak figyelni, szabadnak kell lenni, én pedig aznap is dolgoztam.

Itt ért véget a beszélgetésünk.

Mit jelent neked magyarnak lenni? Ilyen és hasonló kérdések kerülnek elő az ünnep kacsán, akár kint, akár itthon vagyunk.

A vers, ami a cikk elején gondolatébresztő volt, majd így folytatódik:

„...Itthon maradok én!

Károgva és sötétben,

mint téli varjú száraz jegenyén.

Még nem tudom:

jut-e nekem egy nyugalmas sarok,

de itthon maradok.”

Tódor Györgyné

Anyanyelvi kérdezz-felelek

Gyakran előfordul, hogy a média szó többes számaként médiumokat mondanak. A magyar nyelvben a többes szám jele a -k. Nem a médiák lenne inkább helyes?

A latinban, angolban és a korábbi magyar nyelvhasználatban a médium egyes számot, a média többes számot jelentett. Az egyes számú alak magyar többes száma a médiumok, korábban ezt ajánlotta nyelvművelésünk is.

De mivel a magyar fül számára nem ismerhető fel az, hogy a médium és a média alakilag egyes vagy többes számú-e, az utóbbi évtizedekben a korábbi nyelvhasználati szabály – vagy szokás – feloldódott. A média alakot ma már egyes számú értelemben is használják, és ennek többes számaként pedig létrejött, sőt általánossá vált a médiák. Mai nyelvművelésünk már nem is hibáztathatja ezeket a korábban szabálytalanak tartott formákat.

BSZB

Polgári egyesületet alakítottak a ladányi nyugdíjasok

Arról, hogy a nyugdíjasok milyen aktív társadalmi és kulturális életet élnek, nem lehet elég elismerően szólni.

Olyan erős közösségek kovácsolódtak általuk az elmúlt években, itt Püspökladányban is, mely példászerű, és egyértelműen azt üzeni: a nyugdíjas éveket is lehet aktívan, tartalommal telve élni, és azokat a tapasztalatokat, azt a tudást, melyet egy szepkorú ember birtokol, érdemes átadni a fiatalabb generációknak is. És nem csak a tudást. Azt az értékrendet is, ami meghatározza az ember életét. Püspökladányban igen széles a polgári értékrendet követők köre. Egyesületek, civil szervezetek alakultak és működnek jelenleg is ebben a szellemben. S március 12-én a nyugdíjas korosztály helyi képviselői is létrehozták polgári közösségüket. Ezen a napon alakult meg az Országos Nyugdíjas Polgári Egyesület helyi szervezete.

Az egyesület célja pedig az érdekképviselet, az, hogy elősegítse a polgári értékrendre támaszkodó nyugdíjas közösségek társadalmi aktivitását. Az alakuló ülés előtt Dombi Imréné köszöntötte a jelenlévőket, aki elmondta: a karcagi egyesület adta az ötletet az alakulásra, s a helyi nyugdíjasok egy csoportja jelezte, szeretnék, ha Püspökladányban is lenne egy nyugdíjas polgári közösség.

A helyi szervezet megalakulásán Zsák Jánosné, az országos egyesület elnöke is jelen volt. Az új civil szervezet a korábban Polgári díjjal kitüntetett Kiss Józsefet választotta elnökévé.

Dombi Imréné polgármester úgy véli, a legalkalmasabb embert találták meg a feladatra, hiszen Jóska bácsi nagyon aktív, és szeretik a nyugdíjas társak, hiszen bármivel fordulhatnak hozzá, Jóska bácsi mindig segít. A város feladata, hogy valamennyi civil szervezetét segítse, s így lesz ez az új egyesület esetében is. Minden segítséget megkapnak a kezdeti lépésekben – monda el polgármester asszony.

Az új polgári szervezet létrejöttét Dienes Zoltán is támogatta, aki ott volt az alakuló ülésen, és azt mondja: az egyesület tagjai a keresztény, nemzeti, polgári értékrendet vallják, ezen értékrendek képviselete és védelme pedig fontos a nyugdíjas társadalomban. – Erős jellemre vall az, ha egy idős ember szocialista identitás plántálás után megőrizte keresztény értékrendjét, és most is vallja azt. Mi, fiatalok hajlamosak vagyunk panaszkodni sok esetben, hogy nem tetszik a mai társadalmi, politikai rendszer. Ám ezek az emberek egy jóval nehezebb rendszert éltek át, egy jóval nehezebb időben is meg tudták őrizni a hitüket, erkölcsüket, és úgy gondolom, hogy a fiataloknak példát lehet venni az itteni idősekről. Egy ilyen egyesületnek sok lehetősége van, az idősök mögött pedig sok tapasztalat. Ez a kettő párosul reményeink szerint – monda a rendezvényen Dienes Zoltán.

Az Országos Nyugdíjas Polgári Egyesület elnöke, Zsák Jánosné riporterünknek elmondta: az érdekképviselet körében az egyesület párbeszédet folytat a kormány és az önkormányzat tisztségviselőivel is. Javaslatokat, indítványokat tesznek a nyugdíjasok helyzetének javítása érdekében, de a nemzetközi kapcsolattartásban is komoly szerepet játszanak, ezen kívül környezetvédelemmel, egészségvédelemmel, jogvédelemmel is foglalkoznak.

– Egy megye kivételével mindenütt vannak helyi szervezeteink, nagyon szép taglétszámmal rendelkezünk. Szent célunk, hogy minél több helyi szervezetet alakítsunk azért, hogy akik a polgári

értékrendet vallják és vállalják, ne csak szóban mondják, hogy polgári értékrendet élünk, hanem tartsanak össze. A tájékoztatás nagyon fontos, a hiteles tájékoztatás, itt is egy éve kb. hogy szervezzük, szép csendesen, hogy megalakul a helyi szervezet – mondta az országos egyesület elnöke.

Lapunknak Kiss József, a ladányi – 12 fővel megalakult – szervezet frissen megválasztott elnöke elmondta: havonta két alkalommal szeretnének találkozni, s a közeljövőben meghatározzák konkrét céljaikat is. Kulturális, hagyományőrző szerepet, adminisztrációs segítségnyújtást, környezetvédelmi feladatokat vállalnának a tervek szerint. Az alakuló ülésen jelen volt Béres Sándor, a karcagi szervezet elnöke is. Ott 170 fővel működik a szervezet, és sikeresen, immár 13 éve.

Rábai Sarolta

Városvédő szemmel

Irodaház

Talán szokatlan, hogy ezen a néven nevezem a ladányiak fejében csak „Párház” néven ismert impozáns épületet, amely a településünk központjában áll. Az utóbbi elnevezés azért is ívódhatott be a köztudatba, mert hosszú ideig – közel két évtizedig – volt a Magyar Szocialista Munkáspárt Járási Bizottságának a székháza. A hatalmas épület megépítése is több mint egy évet vett igénybe. 1972 januárjában került átadásra. Az építést a Hajdú-Bihar Megyei Építőipari Vállalat végezte, amely több mint tíz és félmillió forintba került akkor.

Az „Irodaház” megnevezés a tervező Simon Ferenc építésztől származik. Az igen gazdag szakmai munkássággal rendelkező Simon Ferenc Budapesten született, 1932. november 7-én.

1956-ban végzett a Budapesti Műszaki Egyetem Építészmenőki Karán. 1957–87 között a Kereskedelmi Tervező Vállalatnál tervező, az építész osztály helyettes vezetője, az Általános Építélettervező Vállalat tervezője, az építészcsoporthoz vezetője. Fő tevékenysége mellett 1968–69-ben a Budapesti Műszaki Egyetem Középépítélettervezési Tanszékén tanársegéd. 1960-tól a Magyar Építőművészek Szövetsége tagja. 1987–89-ben a Magyar Néphadsereg Építészeti Tervező Irodájában tervező, szakosztályvezető. 1989–91 között több építélettervezéssel foglalkozó kisszövetkezet munkatársa, 1991-től nyugdíjas. 1991-ben megalapította a SIMITIM Építésziroda Bt.-t, és azóta is tervezői tevékenységet folytat.

A szakmai munkája elismeréseként kilenc alkalommal vehetett át vállalati nívódíjat; 1978-ban Kiváló Szövetkezeti Munkáért díjat; 1979-ben Ybl-díjat; Skála Coop-emlékplakettet; 1980-ban A Haza szolgálatáért ezüst fokozatát; 1982-ban Kiváló Dolgozó elismerést; 1999-ben Szabolcsi Bence-emlékérmet adományoztak számára. Építészeti munkái közül legismertebbek a Mezőgazdasági Gépészképző Szakiskola (1967-68, Vép, Pétervására); Fehérvár Áruház (1978-79, Székesfehérvár); Hotel Pátria (1985, Budapest, XIV. ker., Mexikói út); Rendőrkapitányság (1985, Gödöllő); és számunkra az Irodaház.

Rásó János

Fókuszban az egészség

A PROBIOTIKUMOKRÓL (BIFIDUSZ ÉS TÁRSAI)

Az utóbbi években egyre több szó esik az úgynevezett probiotikumokról, ezekről a széles körben reklámozott táplálékkiegészítőkről.

Miről is van szó?

A Magyar Élelmiszerkönyv szerint „probiotikus az a termék, amely legalább 106/gramm jótékony hatású baktériumot tartalmaz. A boltokban kapható közel félszáz joghurt közül kevesebb mint húsz teljesíti ezt az elvárást, pontos csíraszám és összetétel azonban csak kevés terméken található”.

Kezdem a legelején. Vannak az ember bélrendszerében nélkülözhetetlen baktériumok, melyek segítik az emésztést, védik a szervezetet a betegséget okozó más baktériumok ellen (tömegük révén kiszorítják a kórokozókat), és hozzájárulnak az immunrendszer erősítéséhez. A születéskor a bélcsatorna még steril – nem tartalmaz baktériumokat. Ez a kórokozómentes bélrendszer rövid időn belül, néhány óra alatt benépesül. Nem mindegy azonban, hogy miként és milyen baktériumokkal. A természetes úton született babák esetében a mondhatnánk „barátságos” baktériumok kerülnek az újszülött bélrendszerébe. Ezt nagymértékben elősegíti az anyatejes táplálás! Így a hasznos baktériumtörzsek már az élet első óráitól kezdve védik az újszülött egészségét!

Az élet folyamán számos betegség, állapot, kezelés csökkentheti, elpusztíthatja ezeket a hasznos baktériumokat. Ezeket pótolni kell. Több ilyen baktérium ismert, de a legismertebb és leghasznosabbak az ún. tejsavbaktériumok (Lactobacillus és Bifidobacterium törzsek). Mint neve is mutatja: tejsavvá képesek átalakítani a cukrokat, többek között a laktózt is. Ezt fontos tudni azoknak, akik szervezete nem képes megemészteni a tejcukrot („laktóz intolerancia”).

Egészséges embereknél ezek a mikroorganizmusok csak a vastagbélben képesek szaporodni. A tejsavbaktériumok támogatására azért van szükségünk, mert a stressz, a helytelen táplálkozás, a hasmenéssel járó fertőzések, a gyógyszerek, az antibiotikum-kurák felboríthatják bélrendszerünk természetes baktériumegyensúlyát, és eltolhatják a káros baktériumok felé. Így elmondható, hogy a probiotikumoknak sok hasznos, előnyös hatása van. Ilyenek például: a tejérzékenység (laktóz-intolerancia) gyógyítása, koleszterinszint és magas vérnyomás csökkentése, az immunrendszer erősítése, a gyomorrák megelőzése, a bél egyes gyulladással járó betegségeinek javítása, gyógyítása, fertőzések megelőzése, a nyomelemek és más ásványi anyagok felszívódásának elősegítése.

Ha ennyire hasznos és fontos, miképp juttathatjuk be a jótékony hatású baktériumokat a szervezetünkbe? Szerencsére ételünk egy része természetes módon tartalmazza ezeket, megtalálhatók a savanyított tejtermékekben: joghurtban, kefirben, de tartalmazzák őket az érlelt sajtok, sajtkrémek, túrókészítmények, és megtalálhatók egyéb, erjesztéssel előállított ételekben is, például a savanyú káposztában, a tejsavas erjesztéssel készült savanyúságokban, a kovászos uborkában. Akik nem fogyaszthatnak tejet, tejtermékeket, azoknak más módon szükséges pótolni a hiányt. Többek között ezért is találták ki a tablettás, kapszulás vagy oldatos bevitt. Egészséges embernek azonban nincs szüksége semmilyen hasonló termékre. Elég, ha naponta fogyaszt 1-2 doboz olyan joghurtot, amely probiotikumot tartalmaz.

Melyiket részesítsük előnyben? Mindkét módszer hatékony, de nem mindegy, adott esetben, mennyi a bevitt baktériumok száma és fajtája. Tény, hogy az élelmiszerek egységnyi mennyiségében kevesebb baktérium található, mint egy tablettában vagy kapszulában. Ezek szerint, ha nagyobb mennyiségre van szükség, a mindennap fogyasztott élelmiszereinkben levő probiotikum mellé valamilyen tablettás, kapszulás formájú terméket is vegyünk igénybe. Ne felejtjük el azonban, hogy minden ember bélflórája egyedi, s így lehet, ami az egyik egyénnél beválik, a másíknál hatástalan, ezért mindenképpen jobb, ha élelmiszereken át jutunk hozzá a hasznos baktériumokhoz – napi 2-3 doboz joghurt megfelelő hatású lehet.

Lássuk, melyek azok a helyzetek, amikor szükséges a probiotikumok adása.

Elsősorban az őszi, téli-tavaszi időszakot említem, mert ilyenkor szervezetünk fogékonyabb a fertőzések eredetű megbetegedésekre, éppen ezért nem árt, ha fokozott probiotikum-bevitelt alkalmazunk. Ezzel növekedik szervezetünk ellenálló képessége, valamint könnyíti az emésztést, megszüntet egy sor kellemetlen tünetet, mint például a puffadás, gyakori bélkórgás, rossz lehelet, fáradtság-, levertségérzet, s így általános közérzetünk javul.

A másik nagy kérdés az antibiotikum-kezelés. Az antibiotikumok nem tudnak különbséget tenni jó és rossz mikroorganizmusok között, valamennyit elpusztítják. A vastagbélben levő hasznos baktériumok pusztulása okozza a kezelés során gyakran fellépő tüneteket: a hányingert, hányást, hasmenést és más emésztési panaszokat. Már a kezelés elejétől érdemes a visszatelepítéséről gondoskodni, és lehetőleg a kezelés befejezése után is még egy ideig folytatni a probiotikumok szedését. Mindenképpen figyeljünk oda, hogy a két szert (antibiotikum és probiotikum) időben eltolva kell bevinni, hiszen ellentétes hatású szerekről van szó!

Ezért ha az antibiotikumot reggel és este szedjük, akkor probiotikumot délben vegyünk be. Ettől eltekintve nincs semmilyen megkötés a szedést illetően – lehet akár naponta többször: reggel, délben, este vagy naponta egyszer, kétszer fogyasztani. Ellenjavallat sincs, bármilyen más szerrel együtt alkalmazható (betartva, amit az antibiotikumokkal kapcsolatban említettem). Másik gondolat. Jó tudni, hogy a szájüregben is élnek bacilusok, gombák, vírusok és más mikroorganizmusok. Arról, hogy ne lépjen fel miattuk semmilyen megbetegedés, a jelenlévő „barátságos” bacilusok gondoskodnak. Természetes módon védik ki a fertőzéseket. A műfogsort, műfogakat viselőkké fokozottan vannak kitéve a fertőzéseknek, mert a műfogak alatt, illetve azok környékén könnyen megtelepednek és szaporodnak el a különböző baktériumok, gombák. Ma már léteznek a száj higiénéjét javító készítmények, melyet el kell szopogatni, hogy minél hosszabb ideig tartózkodjanak a probiotikus bacilusok a szájban, és ott megtelepedjenek, de a joghurtból és más tejsavbacilusokat tartalmazó élelmiszerekről se feledkezzünk el.

A bélbaktériumokról szólva illik megemlékezni Mecsnikov Nobel-díjas orosz tudósról. A Pasteur Intézetben dolgozva az öregedés kérdését tanulmányozta, és arra következtetésre jutott, hogy az öregedés és halál oka az érlelmesedés, melyet a bélben élő rothasztó baktériumok által termelt mérgek okoznak. Végül arra a következtetésre jutott, hogy a joghurtban levő tejsavbacilus elpusztítja az általa veszedelmesnek ítélt mikrobákat. Ezzel indult el világhódító útjára a joghurt!

-ge

Télbúcsúztató multság idén is Kistérségi farsangon szórakoztak a nyugdíjasok

A farsang a legrégebbi szokásaink közé tartozik, ez az időszak vízkereszttől hamvazószerdáig, a nagyböjt kezdetéig tart. Vidám lakomák, bálók, multságok, népiünnepélyek jellemzik. Népszokásaink hasonló nemzeti értéket jelentenek, mint a népzene vagy a népművészetnek más ágai, ezért megőrzésük vagy legalábbis emlékeztetésük tartásuk nagyon fontos a mai világban. A Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat szervezésében 2013. február 27-én megrendezésre került a Kistérségi Farsang a Dorogi Márton Városi Könyvtár és Művelődési Központban, amelyen kb. 300 fő vett részt. A rendezvényt évek óta az intézmény célja az, hogy nem csupán egy régi szép hagyományt elevenítsen fel, de be is mutassa, hogy a 12 sárréti településen élők között mennyire szoros az embertársak közötti szeretet és közösségi érzés.

A rendezvényt Bodó Sándor országgyűlési képviselő, a Hajdú-Bihar Megyei Közgyűlés elnöke ünnepi beszéddel nyitotta meg. Ezt követően Márkus Gábor, Püspökladány Város alpolgármestere köszöntötte a Kistérségi Farsangon megjelent vendégeket. Ráczné Hegedűs Ilona megbízott intézményvezető a farsang jelentőségét, a farsangi érzés fontosságát hangsúlyozta köszöntőjében. A megrendezett Kistérségi Farsang fellépői között volt, aki személyes prózai bemutatkozásával lepte meg a közönséget, de sok fellépő készült zenés-táncos, humoros produkcióval, sárréti népdalcsokorral, saját verssel. A rendezvény előadásait színesítette a jelmezverseny, melyet első alkalommal rendeztek meg, és közel húsz induló volt. A jelmezverseny zsűritagjainak nagy nehézséget okozott az ötletesebbnél ötletesebb jelmezek értékelése. A műsor szünetében a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat farsangi fánkkal, teával, vörösborral vendégelte meg a meghívottakat. A több mint 1000 db fánkot a Püspökladányi Többcélú Nevelési, Oktatási és Pedagógiai Szakszolgálati Intézmény Petőfi Sándor Általános Iskolai Tagintézményének konyhai dolgozói készítették el. A rendezvény tombolasorsolással zárult, melyen értékes tárgyi nyeremények találtak gazdára.

Ezúton is szeretnénk megköszönni a tombolafelajánlásokat a rendezvény önzetlen támogatóinak:

Támogatóink: Bodó Sándor országgyűlési képviselő, Püspökladány Város Önkormányzata, Dúróné méteráru, Molnár virágbolt, Magyar Magánvasút Zrt., Lathi-Term, Vas-műszaki áruház, Rácz Dániel, Madarász Optika, Szarvas Béla, Pharmaház patika, Ezeremester barkácsbolt, Városüzemeltető és Gyógyfürdő Kft, Ecsedi ékszerbolt, Irka-firka, Kátona Edit – fodrász, Madlen Bt., L&L Computer szaküzlet, Nagy Ágnes aranyműves, Virág Attila - Földes, Dr. Komoróczy Károly, Diószegi Antal - Földes, Hong-Kong Áruház (Hősök tere), I.sz. Idősek Klubja (P.ladány), II.sz. Idősek Klubja (P.ladány), V.sz. Idősek Klubja (Szerep), III.sz. Idősek Klubja (P.ladány), VI.sz. Idősek Klubja (Földes), Fogyatékosok Nappali Intézménye (P.ladány), VII.sz. Idősek Klubja (Nagyaráb), IV.sz. Idősek Klubja (S.udvari), Fülöp Antalné, Kossuth Olvasókör, Borsos Italkereskedés, Sárrétudvari Dalosklub, Lilaakác Nyugdíjas Klub, Bihartordai Református Egyházközösség Diakóniai Központ, Kistérségi Segítők Egyesülete

A cikket írták: a Segítő Kezek dolgozói

Két tűz között fordítsunk nagyobb hangsúlyt a megelőzésre

A szabadtéri tüzek megelőzése érdekében tartottak előadást a napokban a Püspökladányi Katasztrófavédelmi Kirendeltségen. A tüzek általában műveletlen, elhanyagolt, gondozatlan területeken keletkeznek, bel-és külterületeken egyaránt. Az összefüggő, száraz növényzet miatt a tűz terjedése rendkívül gyors lehet. Az előadásra hivatalosak voltak Püspökladány, valamint a környező települések falugazdászai, hiszen a külterületi tüzek leginkább őket, valamint a földtulajdonosokat érintik. A jövőben szigorúbb szankció vonatkozik majd a gazdákra a külterületeken keletkezett tüzek vonatkozásában.

A megjelenteket Lövei Csaba, a Püspökladányi Katasztrófavédelmi Kirendeltség vezetője köszöntötte, aki beszédében elmondta, nagyobb hangsúlyt kellene fektetni a külterületeken keletkezett tüzek megelőzésére. Ezt követően Rác Tibor, a Püspökladányi Katasztrófavédelmi Kirendeltség hatósági osztályának osztályvezetője tartott előadást a megjelent falugazdászoknak, s felhívta a figyelmüket a bekövetkezett jogszabályi változásokra is.

A mezőgazdálkodásnak része a kora tavaszi rét- és tarlóégetés. A gondatlanul meggyújtott és nem kellően felügyelt tűz azonban könnyen átterjedhet a környező erdőkre is. A tűz terjedését elősegítik az előző évben felhalmozódott elhalt növényi részek, melyek akár hideg, csapadékmentes időben pár nap alatt kiszáradnak, és nagyon könnyen lobbannak. A lángokat pedig már egy közepes erősségű szél is továbbviheti a szomszédos gye- és erdőterületekre – tájékoztatta lapunkat Madai Petra

megyei szövívő.

Rác Tibor előadásában kitért arra is, hogy azok a tüzesetek, melyek a külterületen keletkeznek, a katasztrófavédelemnek jelentős összegbe kerülhetnek. Ezen kívül felhívta a figyelmet arra is, hogy a tüzesetek száma az utóbbi időben jelentősen növekedett. Ez pedig megelőzhető lenne azáltal, ha minden gazda rendbe tenné saját földterületét.

Bácsó Balázs falugazdászként, valamint a vadásztársaság képviselőjében érkezett az előadásra, s elmondta, a tavaszi égetések vadgazdálkodási szempontból kifejezetten károsak, ugyanis ezzel a vadak lehetséges élőhelyeit pusztítják el.

A tüzesetekből eredő kárérték évente országos szinten jelentős összeg, ehhez jön a kárelhárítás során történt beavatkozások további költsége. Az országos, és ezen belül a megyei bizottság legfőbb célja, hogy a hatékony és sikeres propaganda segítségével megelőzze a tüzeseteket, s ezáltal jelentősen csökkentse ezt az összeget. Az elmúlt év tavasza során a Püspökladányi Katasztrófavédelmi Kirendeltség illetékességi területén a szabadban való égetések alkalmával megnövekedett a tűzoltói beavatkozást igénylő tüzesetek száma. A szabadban gyújtott tüzek gyakran terjedtek át építményekre és erdőterületekre. Ennek következtében jelentős volt az okozott kár értéke és a beavatkozások költsége. Az idei évben a hasonló esetek megelőzése érdekében széleskörű lakossági tájékoztatást és ellenőrző tevékenységet végeznek.

EA

Kerti teendőink – március

Végre megérkezett a tavasz! Csalogat a márciusi napsütés ki a szabadba, és már türelmetlenül várjuk, hogy végre kezünkbe vegyük a metszőollót, a gereblyét. Ez a hónap talán a legtevékenyebb a kertben.

Márciusban kell a dézsás- és cserepes növényeket átültetni. A fagyok elmúltával megszüntethetjük a takarást a dísnövényeken, és megmetszhetjük a rózsákat is – azt tartják, hogy erre a legjobb időpont, amikor virágba borul az aranyvessző. A rózsák közé – ha jó vízáteresztő a talaj – ültethetünk levendulát, ami távol tartja a levéltetveket.

A diszgyepeket tisztítsuk meg a lombmaradványoktól, amelyek a fű rothadását okozhatják. Ilyenkor még nem célszerű szellőztetni a gyepeket, mert könnyen megsérülhet, várjuk meg vele az első nyírást.

Ha télen avarral takartunk, akkor azt is eltávolíthatjuk, ám ha nem zavarja a látványt, akkor a sövények alatt maradhat egy kevés, ez ugyanis védelmet nyújt a hasznos rovarok számára.

Nagyon sok zöldség és fűszernövény vetésének van itt az ideje. Természetesen csak a megfelelően előkészített talajba vessünk. Ha használunk komposztot is, azt vetés előtt alaposan dolgozzuk bele a talaj felső rétegébe. Márciusban a hideget jobban tűró és a hosszú tenyészidejű növényeket vetjük. Ezek a répafélék, a borsófélék, retkek, saláták. A tavaszi fokhagymát, vöröshagymát is ilyenkor kell eldugni, illetve a hagymamagot elvetni. Ha március vége felé a talaj hőmérséklete meghaladja a 10 °C-ot, akkor a burgonyát is vethetjük. Az élőlő fűszernövények, mint a lestyán, a citromfű vagy a mezei sóska szintén a földre

kerülhetnek. Ügyelnünk kell arra, hogy a vetés után elszaporodhatnak a gyomnövények. Ezeket még virágzás előtt el kell távolítani. Szintén gondot jelent, hogy megjelennek az első csigák is, melyeket – környezetbarát módon – inkább kézzel gyűjtünk össze.

A gyümölcsöskertben is van tennivalónk. Ez a legjobb időszak a faültetésre, a koronaalakító metszésre. Az esetleges rákos és fagyott sebeket is ilyenkor távolítjuk el, és a kivágott növényi részeket elégetjük. Ekkor már általában megjelennek az első új levelek a földieperen is, ezért minél hamarabb meg kell tisztítani a növényeket a beteg levelektől. Szokás néhány tő fokhagymát ültetni a földieper ágyásba, hogy az távol tartsa a különböző betegségeket.

Már ilyenkor meg kell kezdeni a harcot a kártevők ellen, és azok közül is külön figyelmet kell fordítani a levéltetvekre és pajzstetvekre. A gyümölcsfák és a dézsás növények törzsének lemosására különböző szereket kaphatunk a kereskedelemben, de gyakran használják a szappanos lemosást is – vagyis 1 liter vízben elkeverünk 1 evőkanál kenőszappant, amelyhez keverhetünk még kevés denaturált szeszt, amit a kerti lámpákban használunk.

Ma már, ha nem feltétlenül muszáj, akkor nem szívesen használunk vegyszereket, hanem visszanyúlunk a régi, jól bevált eljárásokhoz a növényvédelemben is. Azt azonban szem előtt kell tartani, hogy csak a megfelelő termőhely és elegendő tápanyag mellett lesznek növényeink elég erősek a kártevők elleni védekezéshez. Ehhez pedig nekünk kell az ideális életfeltételeket megteremtünk.

Rásó János

Elődeink nyomában

A sárréti paraszti élet társadalmi – a mindennapokat átszövő vallás I.

A vallás az egykori emberek életének elválaszthatatlan része volt, átítatta mindennapjaikat, meghatározta az életritmusukat. Főként a köszönés, a munkavégzés és az imádkozás voltak azok a tevékenységek, amelyek leginkább telítődtek vallásos tartalommal.

A köszönés a római katolikus hitűek körében általánosan vallásos jellegű volt, hiszen a legerterjedtebb forma a „dicsértessék a Jézus Krisztus”, illetve rövidített változata a „dicsértessék” volt. Még jómagam is hallottam többször gyermekkoromban az idősebbektől, főleg asszonyoktól. Ezt fokozatosan felváltotta az „adjon Isten”, majd még később a „jó napot” forma.

A napi imádság hármasságának idejét egykor a reggeli, a déli és az esti harangszó jelezte az egész falu számára. A katolikusok körében még a múlt században is szokás volt, hogy az egész család letérdepelve imádkozott. Az esti harangszó azokra is vonatkozott, akiket az házon kívül ért. Ha valaki nem állt meg a szavára imádkozni, azt „megszólították.” Az asszonyok ilyenkor keresztet vetettek, férfiembernek legalábbis a kalapot illett levennie. A déli harangszókor az emberek a mezőn is abbahagyták a munkát, s a szerszámnyélre támaszkodva elmondtak egy imát. A harangszó egyben az időt is jelezte, illetve a vallásos élet időbeli tagolódását segítette elő. Az esti ima sajátos tartozéka volt például, hogy lefekvés

előtt a párnájukra keresztet vetettek.

A református vallásúak körében az imádkozás leginkább bibliolvasást, közös zsoltáreklést jelentett, amit különösen az adventi és a nagyböjti időszakban gyakoroltak. Ilyenkor egyes házaknál még a cselédet is behívták.

Fontos családi imaalkalom volt a közös étkezés. Általában ilyenkor a családfő mondott hangosan imát. Szokás volt az is, hogy a ház ügynevezett szakrális terében, például a szentképekkel ellátott helyen álló asztalnál imádkoztak együtt, míg később már az idősebbek is gyakran magukban, az ágyban vagy az ágy szélén végezték imájukat.

A munkaközpontú, de mégis vallásosan gondolkodó paraszti életformában a munka egyes fázisai is mindig egyfajta vallási időrendbe voltak betagozódva. A mezei munka jelentős fordulópontjai – például a vetés, az aratás – megszentelt, megünnepelt események voltak egészen addig, míg az állami munka le nem választotta a munkát erről az időrendről. E vallásos szemlélet megnyilvánulásainak kell tekintenünk az egyes munkákat körülvevő imákat, melyeket parasztember a legutóbbi időig használt. Régebben általános gyakorlat volt a munkát Isten nevében kezdeni és befejezni, de imádkoztak például az első barázda szántásakor is. Általánosan elterjedt szokás volt, hogy ha koccsival indultak valahová, az indulás előtti fohászkodás közben a lovak elé a homokba keresztet rajzoltak az ostornyéllal. Az asszonyok a férfiaknál is sűrűbb fohászkodás kíséretében végezték munkájukat, és gyakran mondták, hogy „Isten nevében” vagy „Jézus nevében” a munkájuk megkezdésekor.

SPORTHÍREK

Két viadalon léptek szőnyegre

Hat ladányi birkózó állt szőnyegre március 10-én a Miskolcon megrendezett, 145 versenyzőt felvonultató területi szabadfogású versenyen, s valamennyien éremmel térhettek haza. Közülük aranyérmet nyert Sáránci Bence, Gali István, Nádházi Gergő és Szabó Imre, míg Gali Dávid és Szilágyi Aladár bronzérmes helyen zárta a viadalt. Az ezt követő hétfőn, Törökszentmiklóson, egy országos rangsorversenyen próbálták szerencsét a mieink. Itt 170 induló szerepelt. A ladányiak Dodó Bence, Kárai Barna és Sáránci Tamás révén három bronzérmet szereztek.

Döntéshelyzetben a drukkerék!

Már az elmúlt években is megfigyelhető volt, hogy városunk csapatai nem igazán tartották szem előtt egymás mérkőzéseinek időpontjait a sorsolás kialakításakor. Így szinte minden szezonban akadt egy-egy olyan hétfő, amikor a szurkolóknak dönteni kellett, hogy foci, vagy kézilabda mérkőzést néznek meg, lévén, hogy mindkettő egyszerre volt a városban. A mostani tavaszi szezonban sajnos „tömeggessé” válik ez a tendencia. Nem kevesebb, mint négy(!) alkalommal – április 6-án és 20-án, valamint május 4-én és 18-án – egyaránt döntéshelyzetbe kényszerülnek azok a drukkerék, akik valamennyi hazai foci és kézi mérkőzést szeretnék megtekinteni.

A PKE hölgyei is kezdik a pontvadászatot

Dobogós reményekkel, a 4. helyről folytatják a bajnokságot a PKE hölgyei. Női kézilabda csapatunk 70 százalékos produkcióval a háta mögött indulhat harcra a pontvadászat második felvonására, s ha minden a tervek szerint alakul, akkor Károlyiék éremmel a nyakukban zárhatják majd a sorozatot. Az optimizmus alapja a jó őszi szerep mellett a kedvező sorsolás lehet, hiszen a 10 tavaszi fellépésből hatszor hazai környezetben játszhat csapatunk. Másrészt az őszi keret tulajdonképpen nem változott, azaz nem lehet gond az összeszokottság hiánya. A nehézséget ugyanakkor az okozhatja, hogy a két nagy riválishoz – a második helyen telelő Nagyhegyeshez és a harmadik Létavérteshez – egyaránt utazik a társaság. Márpedig az éremszerzéshez egy-két bravúrt mindenképpen véghez kell vinni.

A megyei női kézilabda-bajnokság állása

1. Balmazújváros	10 10 0 0 366-154 20
2. Nagyhegyesi SE	10 8 0 2 253-180 16
3. Létavértes SC	10 7 0 3 301-182 14
4. Püspökladány	10 7 0 3 261-218 14
5. Amatőr H.szoboszló	10 6 0 4 191-211 12
6. Berettyó MSE	10 5 1 4 253-253 11
7. Komádi SE	10 4 1 5 202-236 9
8. H.szoboszló NKSE	10 3 0 7 172-242 6
9. Téglás VSE	10 3 0 7 192-267 6
10. Nádudvar	10 1 0 9 182-279 2
11. Debrecen HRSE	10 0 0 10 150-301 0

A PKE női csapat tavaszi sorsolása

Március 23., 16,00:	PKE – Komádi
Március 30., 16,00:	Létavértes – PKE
Április 6., 16,00:	PKE – Balmazújváros
Április 20., 14,00:	PKE – Nádudvar
Április 27., 16,00:	PKE – H.szoboszló NKSE
Május 4., 13,00:	Nagyhegyes – PKE
Május 11., 16,00:	PKE – Hajdú Rendészeti SE
Május 17., 17,00:	Berettyó MSE – PKE
Május 25., 16,00:	PKE – H.szoboszló Amatőr
Június 1., 14,00:	Téglás – PKE

Egy lépéssel közelebb a dobogóhoz

Az 5. helyezett TEVA III. volt a 4. helyen álló PASZE ellenfele a megyei I. osztályú asztalitenisz-bajnokság 22. játéknapján. Együttesünk az Andrásfi Zoltán, Varga Tibor, Tökés Tamás, Szabó István összeállításban 12 – 6 arányú győzelmet aratva fontos lépést tett a dobogós helyezés felé. Következik április 6-án a DASE elleni újabb rendkívül fontos rangadó.

PKE: két súlyos vereség

A 14. és a 15. fordulóban egyaránt beleszaladt egy-egy súlyos vereségbe a PKE férfi kézilabdacsapata. Előbb Martfűn lépett pályára a Konczalakat, amely a félidőben még 13-13-ra állt, ám a végére 37-26-os hazai előnyt mutatott az eredményjelző. A legtöbb ladányi találatot, 7-et Mészáros Ádám érte el. Junior csapatunk ugyancsak kikapott 42-25-re.

Ezt követte a Pick Szeged II. elleni hazai derbi, amelynek sorsa sajnos hamar eldőlt. Ahogy telt az idő, úgy növelték előnyüket a Tisza partiak. A félidőben már 23-12 volt oda, s a lefújáskor 48-25-ös vendéggyőzelmet mutatott az eredményjelző. Ez volt a mieink eddigi legsúlyosabb veresége az idén, s ezzel továbbra is a tabella alján áll a társaság. A ladányi gólszerzők közül Darai Márton és Mészáros Ádám 5-5 góllal voltak a legeredményesebbek. Öröm volt az ürömben, hogy juniorjaink 31-29-re legyőzték ellenfelüket.

Ötpontos hátrányt kellene ledolgozni

A 3. pozícióból kezdik meg a tavaszi pontgyűjtést a PLE futballistái. Az őszi rajt előtt a vezetők egyértelműen a megye I-be való visszajutást tűzték ki célul, ám ettől, illetve az őszi bajnok Komáditól egyelőre ötpontnyira állnak a fiúk. A csapatnál történt változásokról, illetve a téli felkészülésről Boruzs István edző számolt be.

- Január második hetében kezdtük a felkészülést, hetente 3-4 tréninggel. 8-10 edzőmeccset szerettünk volna játszani, ám az időjárás közbeszólt, s öt alkalommal nem tudtunk pályára lépni. Így végül csak Kabával, Ebessel és Szereppel, valamint egyszer a saját ifi csapatunkkal mérkőztünk meg. Voltak távozóink: Máté István Nagyrábéra igazolt, Czibi Zsolt Nyíregyházára költözött s felhagyott a játékkal, s Szabó Péter is leállt munkahelyi elfoglaltság miatt. Az érkezők Horváth Imre Sárrétudvariból, valamint Csegedi Attila Kabáról. Jelenleg ötpontos a hátrányunk az élvossal szemben. Ha Komádiában sikerül jól rajtolnunk, akkor megnyílik az út az eredeti célkitűzés felé, ha nem, akkor is megpróbáljuk a lehető legjobb eredményt elérni a bajnokságban – fogalmazott az együttes szakvezetője.

A Megye II. Déli csoport állása

1. Komádi	11 8 2 1 29 - 16 26
2. Szentpéterszeg	11 6 5 0 31 - 16 23
3. Püspökladány	11 7 0 4 26 - 13 21
4. Kismarja	11 6 3 2 39 - 12 21
5. Körösszegapáti	11 3 7 1 18 - 14 16
6. Pocsaj	11 4 3 4 33 - 23 15
7. Nagyrábé	11 4 3 4 16 - 16 15
8. Földes	11 4 2 5 28 - 15 14
9. Báránd	11 4 2 5 28 - 28 14
10. Szerep	11 3 4 4 23 - 26 13
11. Biharkeresztes	11 1 1 9 19 - 51 4
12. Biharnagybajom	11 0 0 11 14 - 74 0

A PLE tavaszi menetrendje

Március 23., 15,00:	Komádi – PLE
Március 30., 15,00:	PLE – Nagyrábé
Április 6., 15,30:	PLE – Biharkeresztes
Április 13., 15,30:	Biharnagybajom – PLE
Április 20., 16,00:	PLE – Szerep
Április 27., 16,00:	Báránd – PLE
Május 4., 16,30:	PLE – Szentpéterszeg
Május 11., 16,30:	Kismarja – PLE
Május 18., 17,00:	PLE – Körösszegapáti
Május 25., 17,00:	Földes – PLE
Június 1., 17,00:	PLE – Pocsaj

Lépéselőnyben a bajnoki aranyért

Két fordulóval a megyei sakk csapat-bajnokság vége előtt két pontos előnnyel állt a tabella élén a P. MÁV, amely a középmezőnyhöz tartozó Debreceni Sakkiskola vendéglátójaként próbált minél nagyobb arányú győzelmet aratni. A bajnoki cím szempontjából rendkívül fontos találkozón együttesünk 7,5 – 2,5 arányban nyerte meg az utolsó hazai fellépést. A partik során Ifj. Egri László, Egri László, Serdült József, Nádházi Imre, Egri Zsolt és Erdei Ferenc végzett győztesen, Keszéri Tibor, Tóth Gyula és Czigler Dezső remizett. S mivel az ellenlábás Derecske ugyanilyen arányban gyűjtötte be az újabb győzelmét, így a két társaság között megmaradt a kétpontos különbség a tabellán. Ez több mint reményt keltő az utolsó, Nádudvar elleni mérkőzés előtt, amelyre április 14-én kerül sor.

Hírek
ISSN:0866-1375

Szerkesztőség :

4150 Püspökladány, Petőfi u. 5-7.
Tel : 54/514-171
email:ladanyihirek@freemail.hu

Laptulajdonos :

Püspökladány Város Önkormányzata

Felölts szerkesztő : Dienes Zoltán

Főszerkesztő : D. Sári Andrea

Nyelvi lektor: Biróné Szabó Brigitta

Nyomdai előkészítés :

multimedia design

Nyomás : Hektográf Nyomda

Püspökladány